

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Beslut om bildande av naturreservatet Linderödsåsens nordsluttning i Kristianstads och Hässleholms kommun, Skåne län

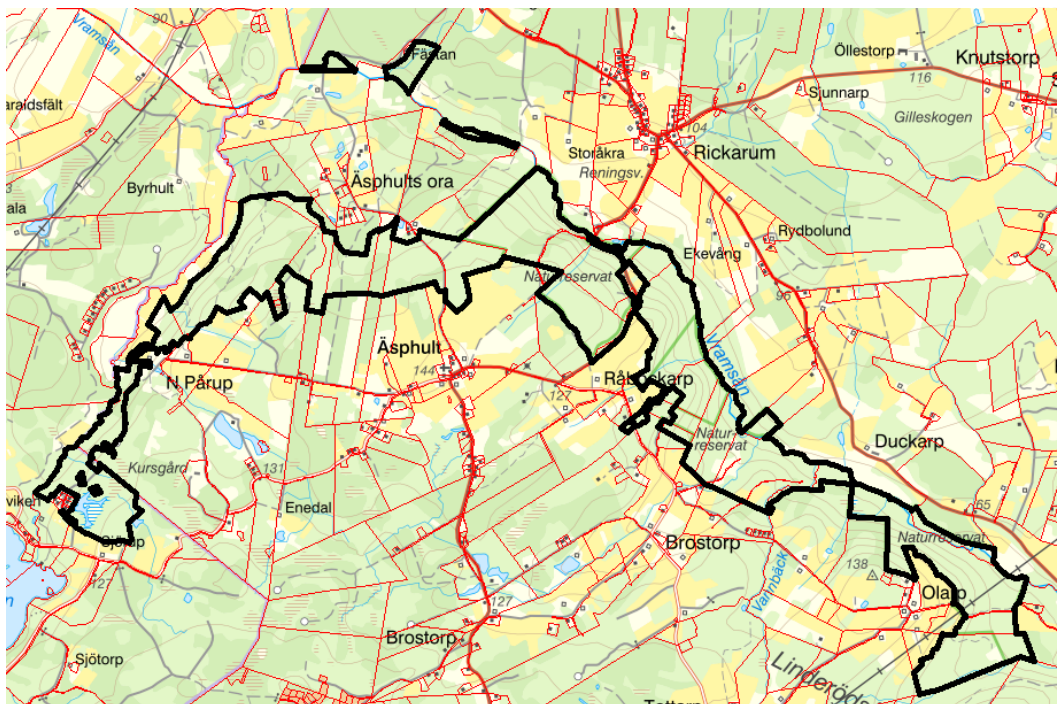
Beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat.

För att trygga syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Med stöd av 3 § Förordning om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, (bilaga 3).

När detta beslut vinner laga kraft upphävs, med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken, Länsstyrelsens beslut den 8 september 2011, dnr 511-10151-2011 om bildande av naturreservatet Olarp och den 4 september 2014, dnr 511-13554-2014, om bildande av naturreservatet Råbockarp och den 4 december 2014, dnr 511-24396-2014, utvidgning av naturreservatet Olarp samt den 28 maj 2015, dnr 511-759-2015, utvidgning av naturreservatet Råbockarp.

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Skala 1:30 000

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Linderödsåsens nordsluttning
Kommun	Kristianstad och Hässleholm
Objektnummer	1116974
Internationella åtaganden	Natura 2000, Vramsån, SE 0420310
Gränser	Området begränsas av mitten av svart heldragen linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter och markägare	Brostorp 5:22, Olarp 6:1, Äsphult 7:15, 7:22, Norra Pårup S:2, Outredd:1, Äsphult S:2 samt på del av fastigheterna Brostorp 6:6, 9:1, Duckarp 8:5, Olarp 2:5, 3:6, Råbockarp 1:6, 7:1, Rickarum 3:8, 17:1, Norra Pårup 1:1, 2:5, 4:1, Äsphult 2:5, 6:1, 6:4, 7:20, 23:1, 23:3, 26:1 samt del av samfälligheterna Brostorp S:1, Norra Pårup S:1, S:4, Olarp S:2 och Äsphult S:4 i Kristianstads kommun samt del av fastigheten Sjörup 1:6, Hässleholms kommun.
Markägare	Naturvårdsverket, enskilt och samfällt
Läge	Cirka 21,5 km väst, sydväst om Kristianstad
Kartblad	Ekonomiska kartan: Kristianstad 03D1f
Koordinater	X 426750, Y 6204340 (SWEREF 99 TM)
Naturgeografisk region	Nr 6, Skånes sediment och horstområde
Vattenförekomst	Vramsån
Inskrivna nyttjanderätter	Finns i akten
Gemensamhetsanläggningar	Finns i akten
Areal	cirka 366,3 hektar, varav cirka 4 hektar är vatten
Förvaltare	Länsstyrelsen Skåne

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, och att skydda, vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets ädellövskog och lövsumpskog ska bevaras och återställas. Områdets vattenmiljöer ska bevaras, återställas och nyskapas. Områdets kulturpräglade naturmiljöer såsom lövrika och öppna betesmarker ska bevaras och återställas. I området förekommande värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter ska skyddas, återställas och nyskapas. Underlätta etablering för de arter, i synnerhet hotade arter, som är beroende av ädellöv-, lövsumpskogar eller Vramsån. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet, utan att det påverkar områdets natur- och kulturvärden negativt.

Syftet nås genom att:

- Bevara, restaurera och utveckla en flerskiktad ädellövskog, främst bestående av bok, ek, avenbok, lind, lönn, fågelbär och hassel med inslag av luckor och gläntor,
- Bevara och utveckla lövskogen med avseende på ålders- och artmässig variation och förekomst av död och döende ved av olika arter, stadier och grovlekar,
- Ej transportera ut någon form av lövved,
- Avverka förekommande granar,
- Bevara och utveckla områdets lövsumpskogar,
- Bevara och restaurera Vramsån, genom att bl.a. restaurera och nyskapa bottnar, undersöka möjligheterna att ompröva dikningsföretag, skapa död ved i och i direkt anslutning till ån,
- Lägga igen avvattande dike i skogen,
- Bevara och utveckla betesmark av fuktäng och silikatgräsmark,
- Bevara, restaurera och utveckla de faunistiska, floristiska och mykologiska värdena inom området,
- Gynna i området förekommande habitatlistad¹, rödlistad² eller sällsynt art som är knutna till områdets biotoper,
- Inplantera för området lämpliga sällsynta eller rödlistade arter, som är knutna till områdets biotoper,
- Ta bort eventuellt främmande arter av träd och buskar,
- Undvika markskador,
- Hålla delar av området tillgängligt för allmänhetens friluftsliv genom att anlägga ex. vandringsleder,

¹ Arter som förekommer i Rådets direktiv om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter,

² Arter som är förtecknade enligt Artdatabanken som rödlistade i Sverige.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär, yt- eller dräneringsförhållanden som att borra, spränga, gräva, plöja, schakta, fylla ut eller dika eller annan markberedning,
2. uppföra ny byggnad, mast, luftledning, vindkraftverk eller annan anläggning,
3. anordna upplag,
4. avverka levande eller döda träd och buskar och/eller bortföra lövved,
5. så eller plantera träd och buskar,
6. tillföra kemiska bekämpningsmedel eller växtnäringssämnen,
7. utfodra vilt,
8. åstadkomma körsador i ädellöv- eller lövsumpskogsbestånd,
9. inplantera för området främmande växt- eller djurarter.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktigas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning av, skyltning till och upplysning om naturreservatet,
2. skötsel av mark innefattande naturvårdsåtgärder (exempelvis avveckling av barrträd, skapande av död/döende ved, röjning, fällning, plantering av lövträd, inhängning av föryngringsytor med ädellövskog), enligt bilaga 2,
3. biotopvårdande åtgärder i Vramsån och i tillrinnande vattendrag, enligt bilaga 2,
4. skötsel och restaurering av högörtäng, lövrik betesmark och öppen betesmark genom avverkning, röjning, bränning, betning och slåtter samt betesfredade av områden enligt bilaga 2. Det årligt ambulerande betesfredade områdena ska cirkulera främst inom silikatgräsmarken. Det betesfredade området vara minst ett och cirka 500 kvm,
5. borttagande av invasiva eller främmande arter,
6. förvaltarens inplantering av inhemska arter vilka är knutna till biotoperna i reservatet,

7. utförande av åtgärder, av mindre karaktär, för arter som är knutna till biotoperna i reservatet,
8. uppsättning av holkar och boplattformar,
9. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet,
10. uppföljning av områdets skötsel, undersökningar och miljöövervakning av djur-, svamp- och växtlivet samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. gräva eller på annat sätt skada block, stenar, hållar, terrängformer eller stenmurar,
2. föra bort död ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar,
3. gräva upp växter, plocka mossor, lavar eller vedlevande svampar,
4. medvetet på något sätt skada musslor,
5. ta med hund (eller annat sällskapsdjur) som inte hålls i fysiskt koppel,
6. elda annat än med friluftskök,
7. ställa upp husvagn, husbil eller liknande under tiden kl 00:00 – 05:00,
8. anordna och organisera tävling, träning, lägerverksamhet eller liknande arrangemang inom område markerat på bilaga 3,

Det är förbjudet utan länsstyrelsens skriftliga tillstånd att:

9. samla in ryggradslösa djur, t.ex. skalbaggar eller mollusker,
10. under tidsperioden 15 april-15 juli anordna och organisera tävling eller träning utanför väg eller markerad led. Övrig tid ska reservatets förvaltare alltid informeras,
11. under tidsperioden 15 april -15 juli anordna eller organisera lägerverksamhet eller liknade arrangemang. Övrig tid ska reservatets förvaltare alltid informeras,
12. placera eller sätta upp tavla, plakat, skylt, affisch, snitsel, inskrift eller därmed jämförlig anordning i mer än tre dygn. Naturreservatets förvaltare ska alltid informeras innan sådana anordningar sätts upp i reservatet,
13. placera ut för reservatet främmande föremål.

Undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som Länsstyrelsen utser, att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel och som framgår av föreskrifter B1-10.

Föreskrifterna under A och C utgör ej hinder för:

- normalt underhåll av befintliga vägar eller nedtagning av för allmänheten farliga träd (längs med vägar, leder, rastplatser etc).
- underhåll av lagakraftvunna dikesföretag och vattendomar. Om flodpärlmussla eller tjockskalig målarmussla förekommer inom underhållsåtgärdssträckan krävs undantag från fridlysningsbestämmelserna innan underhållsåtgärd utförs.
- underhåll av befintliga diken dränerande åkermark på Äsphult 26:1 med infiltration på Äsphult 6:1. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden.
- drift, underhåll och ombyggnad inom gällande ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt av vid tidpunkten för detta beslut befintliga nyttjanderätter, vägar, ledningar kraftledningsgata och anläggningar. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informera om åtgärden. Vid akuta underhållsåtgärder kan förvaltaren informeras i efterhand, dock senast inom tre arbetsdagar från det att arbetet har inletts.
- restaurering av Vramsån.

Från föreskrifterna gäller följande undantag:

- A1 gäller ej, efter samråd med länsstyrelsen, nedgrävning av kraft- eller luftledning.
- A1 gäller ej nyttjande av befintlig vattentäkt på fastigheten Olarp 2:5 för uttag av vatten till hushåll eller djur, ej för bevattning av gröda.
- A2 gäller ej fastighetsägarens möjlighet att bygga en jaktstuga på fastigheten Äsphult 7:22 inom ett område som är markerat med X på karta, bilaga 2. Fastighetsägaren ansöker och bekostar nödvändiga myndighetstillstånd som erfordras för byggnationen. Samråd ska ske med förvaltaren i god tid innan byggnationen påbörjas.
- A2 och A7 gäller ej efter länsstyrelsens skriftliga godkännande utplacering av tillfälliga jakttorn och därtill hörande utfodring med spridare som sprider majs eller spannmål i syfte att motverka omfattande mark- och vegetationsskador från vilt.
- A1 och A2 gäller ej anläggande, drift och underhåll av infiltrationsbädd tillhörande fastigheten Brostorp 12:6 på Brostorp 6:6. Till underhåll hör omgrävning och röjning av intill anläggningen uppväxande träd och buskar.

- A4 gäller ej avverkning av träd och buskar av igenväxningskaraktär på betesmark efter förvaltarens godkännande,
- A4, A8 och C2 gäller ej markägarens gallring eller slutavverkning av befintliga avdelningar med granskog, där markägaren äger rätten till virket, samt ta väg genom lövsumpskog, enligt bilaga 4. Avseende Norra Pårup 2:5 ska granskog nedtas före 2019-12-31. Avseende Äsphult 2:5, 23:1 och 26:1, Norra Pårup 4:1, S:4 och outredd samfälld mark tillhörande Norra Pårup ska granskog/hybridlärk nedtas före 2022-12-31. Avseende Olarp 2:5 ska granskogen nedtas före 2026-12-31 och avseende Äsphult 6:1 ska granskogen nedtas före 2030-12-31. Avseende Rickarum 17:1 och Brostorp 6:6 ska granen nedtas före 2040-12-31. Innan slutavverkning sker bör samråd ske med reservatsförvaltaren. När åtgärderna är slutförda upphör undantaget på respektive fastighet att gälla. Om avverkning inte sker före utsatt tid får länsstyrelsen låta avverka granbestånden eventuellt rotnetto utgår då till markägaren.
- C3 gäller ej för insamling av enstaka beläggsexemplar under förutsättning att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna eller att arten är klassad som rödlistad samt att inrapportering sker av fyndet till Artportalen.
- C5 och C11 gäller ej för innehavare av jakträtten inom naturreservatet vid jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagstiftningens bestämmelser.
- C9 gäller ej håvning, handplockning eller annan selektiv metod, som inte förstör djurets livsmiljö, med efterföljande återutsättning inom naturreservatet. Enstaka exemplar får samlas in under förutsättning att det inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna och att fållor inte används samt att arten rapportera till Artportalen.
- C9 gäller ej fiske efter kräftor.

Föreskrifterna gäller inte tjänstemän från Länsstyrelsen i samband med tillsyns-, övervaknings och förvaltningsuppdrag.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifterna under C gäller oberoende av om beslutet överklagas samt att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området, exempelvis:

- Lag med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet, (SFS1998:812),
- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen.

- 7 kap 13-18 §§ miljöbalken, strandskyddsbestämmelserna, gäller parallellt med reservatsföreskrifterna och skötselplanen,
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- Kulturmiljölagen m.m. (SFS 1988:950) med krav på tillstånd för att rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning,
- 15 kap 26 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- Lokala och kommunala ordningsföreskrifter.

Allemansrätten

Allemansrätten har stor betydelse för våra möjligheter att vistas i naturen, den ger oss alla möjligheten att tillfälligt och hänsynsfullt vara i naturen. Även organisationer och turistföretag kan dra nytta av allemansrätten i sin verksamhet även om allemansrätten i grunden gäller för enskilda individer. Samtidigt medför allemansrätten också skyldigheter att inte förstöra något eller störa markägaren eller andra som är ute i naturen. För större grupper kan det vara lämpligt att ha en dialog med markägaren innan. Inom naturreservat kan delar av allemansrätten vara begränsad genom reservatsföreskrifter.

Vid aktiviteter som inte förbjuds av reservatsföreskrifterna och som kan medföra en väsentlig skada på naturmiljön, såsom markslitage eller påverkan på djurlivet vid t ex större tävlingar, friluftsarrangemang mm. ska anmälan om samråd enligt 12 kap 6 § Miljöbalken ske med Länsstyrelsen.

Beskrivning av området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Linderödsåsens nordsluttning utgör ett större område av horsten Linderödsåsen som är klätt med ädellövskog. Nedanför horsten rinner Vramsån. Branten och Vramsåns dalgång vid Råbockarp utgör ett av få ställen i Skåne där det finns möjlighet att studera den geomorfologiska kopplingen mellan prekambriskt urberg och yngre sedimentär berggrund i Vramsåns dalgång. Branten är skapad av en tydlig förkastnings- och sprickzon som löper utmed Linderödsåsens nordöstra begränsning. Förkastningszonen bildades under yngre krittid och härrör till de storskaliga tektoniska händelserna som påverkade Skåne i samband med att Alperna bildades i södra Europa för cirka 70 miljoner år sedan. I området finns ett flertal hållblottningar av den prekambrisk berggrunden, gnejs med aplit och cirka 900 miljoner år gammal hyperitdiabas. Diabasgångarna bidrar till den näringsrika miljön för vegetationen. Berggrunden är överlagrad med morän med undantag av någon

mindre isälvsavlagring som uppstått när inlandsisen avsmälte mot sydost. Höjden över havet är från cirka 75 meter till cirka 135 meter.

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden

Marken i naturreservatet har nyttjats av människan under lång tid. Stora delar av området utgör fossil åkermark, här finns 100-tals odlingsrösen från bronsåldern-nyare tid. Stora delar av marken har tidigare utgjorts av utmark till byarna Äsphult, Råbockarp, Brostorp och Olarp. På laga skifteskartan från år 1834 domineras marken av ängsmark och allmänningar (utmark). I sluttningen ner mot Vramsån finns flera hålvägar, som uppkommit genom generationers tramp av människor och boskap, flera av dem flera hundra meter långa. På generalstabskartan från 1864 hade ädellövskogen börjat sluta sig i området, vilket den har fortsatt med att göra därefter.

Biologiska bevarandevärden

Linderödsåsen nordsluttning hyser stora biologiska värden vilket beror på en kombination av faktorer. En av de viktigaste faktorerna är de mikroklimatiska betingelserna på grund av att vatten hela tiden rör sig i sluttningarna och på många ställen bildas små bäckar. Detta ger ett klimat med hög och jämn fuktighet, som har bidragit till att flera västliga arter framför allt mossor och lavar finns på Linderödsåsen. En annan faktor är att flera områden inte har avverkats utan man har på många ställen låtit skogen närmast ån vara och fått utvecklas mer eller mindre fritt.

I de nordvästra delarna kring Äsphult dominerar hedbokskogen, här är markförhållandena fattiga (vitsippedominerade). Områdesvis är bokskogen treskiktad. I de nordvästra delarna av naturreservatet växer bl.a. lunglav, bokvårtlav, rosa lundlav och ädellav. Svampfloran är tämligen rik med bl.a. oxtungsvamp, bronssopp, jättespindling och lundvaxskivling. Generellt är mängden död och döende ved mycket låg. Från Råbockarp och nedströms ökar inslaget av ek, avenbok, lind, lönn och hassel markant. Här finns också ett kraftigt linddominerat område, som skulle kunna vara ett av de största i Skåne. Markförhållandena är rika med skogsbingel- och ekbräkendominerade områden med inslag av gulplister och tandrot. Vidare växer här skogssvingel (VU), bokarv (VU) och hålnunneört (NT). Vid södra delen av Olarp är eken näst intill dominerande. En annan indikator på ökad näringshalt i marken är att hägg blir allt vanligare ju längre nedströms i naturreservatet man kommer. Vid inventering bekostad av länsstyrelsen år 2018 påträffades bl.a. fladdermössen, barbastell, fransfladdermus och dammfladdermus.

Utför sluttningen rinner flera bäckar som mynnar i Vramsån. Bäckarna är både av tillfälligare karaktär och permanenta, i vilka näckmossa växer.

Vramsån, är en av Europas viktigaste lokaler med stormusslor (7 arter) däribland flodpärlmussla och tjockskalig målarmussla, som är en Natura 2000 art. Totalt omfattar naturreservatet en sträcka på cirka 6,2 kilometer av Vramsån, varav naturreservatet på en sträcka av cirka 2,4 kilometer ligger på ömse sidor om ån. Vidare ingår minst 14 biflöden av minst 6,6 km längd till olika bredd och längd till Vramsån. Vramsån består främst av långa fina strömsträckor med forsar och lugnare partier. Ån består av flera större och mindre kvill. I anslutning till Vramsån breder lövsumpskog som domineras av klibbal med inslag av ask och hägg ut sig. Det är längs med Vramsån de högsta biologiska värdena finns då skogsbruket har varit betydligt sparsammare här. Områdesvis är mängden död ved, pga askskottssjukan, mycket hög. Kungsfiskare finns och häckar troligen i anslutning till ån. Vintertid födosöker strömstare i ån.

Friluftsvärden

I dagsläget nyttjas delar av området, framförallt vid Äsphult för lokal rekreation och delar av området nyttjas av några orienteringsklubbar för orienteringsverksamhet. Området har genom sin storlek en potential att i vissa delar nyttjas mer för rekreation och naturstudier. Likväl finns det delar av området som absolut inte bör öppnas upp för rekreation, framförallt längs Vramsån, pga den störning som kan ske av djurlivet tex utter, musslor, kungsfiskare och annat vilt. Långa sträckor av naturreservatet är inte lättillgängligt från väg pga mellanliggande skogsmark, åker eller betesmark. Merparten av markägarna önskar att området förblir ostört. Länsstyrelsen instämmer i att naturreservatet främst ska vara ett område där besökaren själv får finna sin väg genom naturen. I nuläget föreslås endast en vandringsled på mark ägd av Naturvårdsverket vid Äsphult. På sikt kan ytterligare en mindre vandringsled med utgångspunkt från Naturvårdsverkets fastighet i Olarp komma att och möjligen en vid Norra Pårup efter samråd med markägarna.

Skälen för beslutet

Enligt 7 kap 4 § miljöbalken (MB) får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap 5 § MB skall skälen i ett beslut om att bilda naturreservat anges. I beslutet skall också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning,

plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

Om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får länsstyrelsen meddela beslut om detta.

Enligt 7 kap 6 § MB får länsstyrelsen, om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

Enligt 7 kap 7 § MB får länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslut som den har meddelat enligt 4-6 §§, om det finns synnerliga skäl.

Enligt 7 kap 30 § MB regleras föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området. Sådana föreskrifter får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. I de fall kommunen beslutar om skydd av ett område får den meddela sådana föreskrifter.

Området har mycket höga naturvärden och har potential att få ännu högre. Det föreslagna naturreservatet har angivits som skyddsvärt ur naturvårds- och friluftslivssynpunkt avseende internationell, nationell, regional och kommunal nivå och omfattas eller ingår i:

- **Riksintresse enligt 3 kap 6 § MB naturvård:** Området utgör i sin helhet av riksintresse för naturvärden (N61, Linderödsåsens nordsluttning). Ädellövskogsklädd näringsrik nordostsluttning med goda fuktighetsförhållanden av horsten Linderödsåsen. Rik förekomst av mollusker. Rik skalbaggsfauna. Vramsån är mycket artrika vad gäller fisk, 32 olika arter med bl.a. grönling och faren. I Vramsån förekommer även bestånd av flodpärlmussla och tjockskalig målarmussla.
- **Natura 2000 SCI område:** omfattar Natura 2000 SCI området Vramsån med skyddszon, SE0420310, som utpekats av EU enligt Art och habitatdirektivet.

- **Nationellt särskilt värdefullt vatten:** Vramsån (M 2308) har i den nationella strategin för skydd av värdefulla vattenmiljöer utpekats som nationellt särskilt värdefullt vatten. Ån har blockrika sträckor och forsar men också grusiga och sandiga partier. Synnerligen artrik bottenfauna med stort antal sällsynta arter. En av Europas finaste lokaler med stormusslor (7 arter) däribland flodpärlmussla (EN) och tjockskalig målarmussla (EN).
Strandskyddat område enligt 7 kap 13-18 §§ MB: Ett utökat strandskydd gäller med 300 meter ifrån Vramsån.
- **Biosfärområde Kristianstad vattenrike:** Natura 2000 området utgör ett kärnområde, resterande delar är utpekade som ett buffertområde.
- **Fornlämningar:** I området finns fem områden med flera 100-tals röjningsrösen, ett antal oregelbundna odlingsytor och terrasskanter (från bronsåldern-nyare tid) samt 10 hålvägar, varav den längsta är 420 meter (från järnåldern-nyare tid).
- **EU:s art – och habitatdirektiv 92/43/EEG:** Barbastell, *Barbastella barbastellus* och utter *Lutra lutra* bilaga II (områden ska avsättas för arten) och IV (strikt skydd). Flodpärlmussla, *Margaritifera margaritifera*, bilaga II och V (särskilda förvaltningsåtgärder). Tjockskalig målarmussla *Unio crassus*, bilaga II och IV.
- **Hotade arter:** Inom naturreservatet finns bl.a. växterna skogssvingel *Drymochloa sylvatica* (VU), bokarv *Stellaria neglecta* (NT), hålnunneört *Corydalis cava* (NT) och de hotade lavarna ädellav *Megalania grossa* (EN), rosa lundlav *Bacidia rosella* (VU), bokvårtlav *Pyrenula nitida* (NT). I området finns även ett av Skånes största bestånd av lunglav *Lobaria pulmonaria* (NT) som växer på ett 30-tal lönnar. Det finns även rikligt med olika rödlistade svampar som koralltaggsvamp (NT), bokspindling *Cortinarius anserinus* (NT), oxtungsvamp *Fistulina hepatica* (NT), långgömning *Bombardia bombardia* (NT), bronssopp *Boletus appendiculatus* (NT), jättespindling *Cortinarius praestans* (NT), lundvaxskivling *Hygrophorus nemoreus* (NT) och schalakansvaxskivling *Hygrocybe punicea* (NT), samt flodpärlmussla (EN), *Margaritifera margaritifera* och tjockskalig målarmussla *Unio crassus* (EN). I området flyger även Nymffladdermus *Myotis alcatoe* (CR) andra fyndet i Skåne, Bechsteins fladdermus *Myotis bechsteinii* (CR) med yngelkoloni, dammfladdermus *Myotis dasycneme* (EN), fransfladdermus *Myotis nattereri* (VU) och barbastell *Barbastella barbastellus* (VU).
- **Grön infrastruktur:** Linderödsåsens nordsluttning utgör ett väldigt viktigt område för att på landskapsnivå kunna knyta ihop naturvärden kopplade till ädellövskog öster och väster om naturreservatet. Naturreservatet är cirka 9,5 kilometer långt. Totalt omfattar naturreservatet en sträcka på cirka 6,2 kilometer av Vramsån, varav naturreservatet på en stäcka av cirka 2,4 kilometer ligger på ömse sidor om ån.

- **Länets naturvårdsprogram:** Vramsån och de fuktigare områdena i anslutning till denna utgör Klass 1. (klass 1 utgör särskilt höga naturvärden och klass 3 höga naturvärden).
- **Strategin för formellt skydd av skog i Skåne län:** Området är utpekat i skogsstrategin och delar av området utgör en värdekärna (Duckarp-Råbockarp).
- **Nyckelbiotoper:** Skogsstyrelsen har i området utpekat 15 stycken nyckelbiotoper på en total areal om 19,6 hektar, bestående av fyra områden med ädelnaturskog (5,7, 2,3, 2,1 och 0,9 hektar stora), två områden med örtrika bäckdråg (2,1 och 0,4 hektar stora), ett område med ädellövskog 0,9 hektar, tre rasbranter (0,9, 0,6 och 0,5 hektar), en strandskog (2,1 hektar), en lövängsrest (0,4 hektar som fortsätter med cirka 0,4 hektar utanför området) samt en tidigare betad skog (0,4 hektar) samt en fuktig ängsmark (0,3 hektar).
- **Naturvärden:** Skogsstyrelsen har i området utpekat 7 stycken naturvärden på totalt 5,7 hektar fördelade på fyra områden bestående av å- eller bäckmiljö (1,1 (som fortsätter med 0,1 hektar utanför området), 0,8, 0,7 och 0,2 hektar, varav den sistnämnda fortsätter med 0,7 hektar utanför området), en lövskog (0,7 hektar), en brant (0,2 hektar), en bokskog (2 hektar, som fortsätter med 0,7 hektar utanför området).
- **Lövsumpskogar:** Skogsstyrelsen har utpekat totalt 14 lövsumpskogar med en total areal på 33,2 hektar fördelade på tre översilningsskogar (3,8, 0,7, 1,7 hektar (som fortsätter med 2,1 hektar utanför området), fyra övriga fuktsskogar (4,8 hektar (som fortsätter med 7,8 hektar utanför området) 1,7, 1,1, 0,3 hektar (som fortsätter med 2,5 hektar utanför området), sex stycken strandskogar vid vattendrag (4,5, 4,3, 2,6, 2,6, 1,7, 1,1 hektar) samt en kärrskog (2,3 hektar).
- **Dikningsföretag:** Cirka 2,6 kilometer av Vramsån från Råbockarp till Olarp omfattas av två olika dikningsföretag (Rickarum-Brostorp år 1944) och (Duckarps torrlägningsföretag 1940)
- **Fågelarter enligt EU:s fågeldirektiv bilaga 1, för vilka särskilda skyddsområden skall avsättas:** kungsfiskare *Alcedo atthis* (A229) födosökande, röd glada, *Milvus milvus* (A074) födosökande

Länsstyrelsens bedömning

Linderödsåsens nordsluttning utgörs ett stort tämligen sammanhängande ädellövskogsområde på cirka 366,3 hektar och cirka 9,5 kilometer långt, bestående av bok, ek, lind, lönn, avenbok, fågelbär och hassel. Utmed Vramsån och längs med bäckarna nedför sluttningen växer lövsumpskogar med klibbal, ask (EN) och hägg. I området förekommer många hotade eller sällsynta arter, däribland Bechsteins fladdermus (CR), flodpärlmussla (EN) och utter (NT). Området bedöms ha goda förutsättningar för att inom vissa delar utveckla det rörliga friluftslivet, men mot

bakgrund av områdets störningskänsliga faunavärden har länsstyrelsen förbjudit att anordna och organisera tävling, träning, lägerverksamhet eller liknande arrangemang inom delar av naturreservatet. Inom resterande delar av naturreservatet är det förbjudet att utan länsstyrelsens skriftliga tillstånd under tidsperioden 15 april-15 juli anordna och organisera tävling eller träning utanför väg eller markerad led eller organisera lägerverksamhet eller liknade arrangemang. Övrig tid ska reservatets förvaltare alltid informeras,

Ett permanent skydd av Linderödsåsens nordsluttning som naturreservat medför ett bidrag till uppfyllande av miljömålen levande skogar, levande vattendrag och ett rikt växt- och djurliv.

Länsstyrelsen anser att det finns synnerliga skäl att slå ihop två närliggande naturreservat och under ett gemensamt reservatsnamn ge detta område samma föreskrifter, som följer utkomsten av länsstyrelsens C-föreskriftsprojekt. När detta beslut vinner laga kraft upphör föreskrifter meddelade av Länsstyrelsen genom beslut den 8 september 2011, dnr 511-10151-2011 bildande av naturreservatet Olarp och den 4 september 2014, dnr 511-13554-2014, bildande av naturreservatet Råbockarp och den 4 december 2014, dnr 511-24396-2014, utvidgning av naturreservatet Olarp samt den 28 maj 2015, dnr 511-759-2015, utvidgning av naturreservatet Råbockarp att gälla. Den totala arealen tidigare skyddad mark i området uppgår till cirka 135,8 hektar.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara biologisk mångfald, skydda, vårda, återställa och nyskapa värdefulla naturmiljöer och återställa och nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter samt tillgodose behov av områden för friluftsliv bör Linderödsåsens nordsluttning avsättas som naturreservat.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har bemött inkomna yttranden och synpunkter (bilaga 6) och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt fastställa en skötselplan.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen har genomfört en konsekvensutredning av ordningsföreskrifterna i enlighet med 4§ Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Länsstyrelsen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna innebär vissa

inskränkningar av allemansrätten som är nödvändiga för att skydda områdets naturvärden. Restriktionerna är inte av sådan omfattning att de innebär allvarligt försvårande av allmänhetens möjligheter att utnyttja området.

Ärendets handläggning

Den 8 september 2011 bildade länsstyrelsen naturreservatet Olarp på fastigheten Olarp 6:1 och del av Olarp 2:5 samt del av Olarp S:2.

Den 4 december 2014 bildade Länsstyrelsen naturreservatet Råbockarp på fastigheterna Äsphult 7:15, 7:22 och på del av fastigheterna Råbockarp 1:6, Äsphult 6:4 och 23:3 samt del av samfälligheterna Brostorp S:1 och Äsphult S:4.

Den 4 december 2014 beslutade länsstyrelsen om att utvidga naturreservatet Olarp, med del av fastigheten Duckarp 8:5. Den totala arealen på naturreservatet Olarp uppgick därefter till cirka 49,7 hektar.

Den 28 maj 2015 beslutade länsstyrelsen om att utvidga naturreservatet Råbockarp med del av fastigheten Rickarum 3:8. Den totala arealen på naturreservatet Råbockarp uppgick därefter till cirka 86,6 hektar.

Länsstyrelsen har med början av år 2015 arbetat för att binda ihop de två naturreservaten och bilda ett nytt naturreservat som har samma föreskrifter.

Intrångsättning gällande utvidgningsområdet har utgått till fastighetsägarna till Brostorp 5:22, 6:6, 9:1, Olarp 2:5, 3:6, Råbockarp 1:6, 7:1, Rickarum 17:1, Norra Pårup 1:1, 2:5, 4:1, Äsphult 2:5, 6:1, 7:20, 23:1 och 26:1 i Kristianstads kommun samt fastighetsägarna till Sjörup 1:6, Hässleholms kommun. Den totala tillkommande arealen naturreservat uppgår till cirka 230 hektar.

Mot bakgrund av områdets störningskänsliga faunavärden har länsstyrelsen förbjudit att anordna och organisera tävling, träning, lägerverksamhet eller liknande arrangemang inom delar av naturreservatet. Inom resterande delar av naturreservatet är det förbjudet att utan länsstyrelsens skriftliga tillstånd under tidsperioden 15 april-15 juli anordna och organisera tävling eller träning utanför väg eller markerad led eller organisera lägerverksamhet eller liknade arrangemang. Övrig tid ska reservatets förvaltare alltid informeras.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår bland annat att en skötselplan ska fastställas vid bildande av ett naturreservat. Skötselplanen finns bilagt till detta beslut, se bilaga 5.

Förvaltning

Länssstyrelsen Skåne är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 8.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling samt i ortstidning enligt 27§ förordningen om områdesskydd. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Underskrifter

Detta beslut har fattats av länsöverdirektör Ola Melin. I den slutliga handläggningen har även deltagit, miljödirektör Annelie Johansson, naturvårdsdirektör Cecilia Backe, naturvårdsdirektör Ingela Lundqvist, tf enhetschef enheten för samhällsplanering Hanne Romanus, länsassessor Caroline Tornhill och naturvårdshandläggare Johan Johnmark, föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Ola Melin

Johan Johnmark

Bilagor

1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång
3. Karta med förbud enligt C8
4. Karta med markerade områden gällande undantag från föreskrift A4 och A8
5. Skötselplan
6. Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötanden
7. Sändlista
8. Hur man överklagar

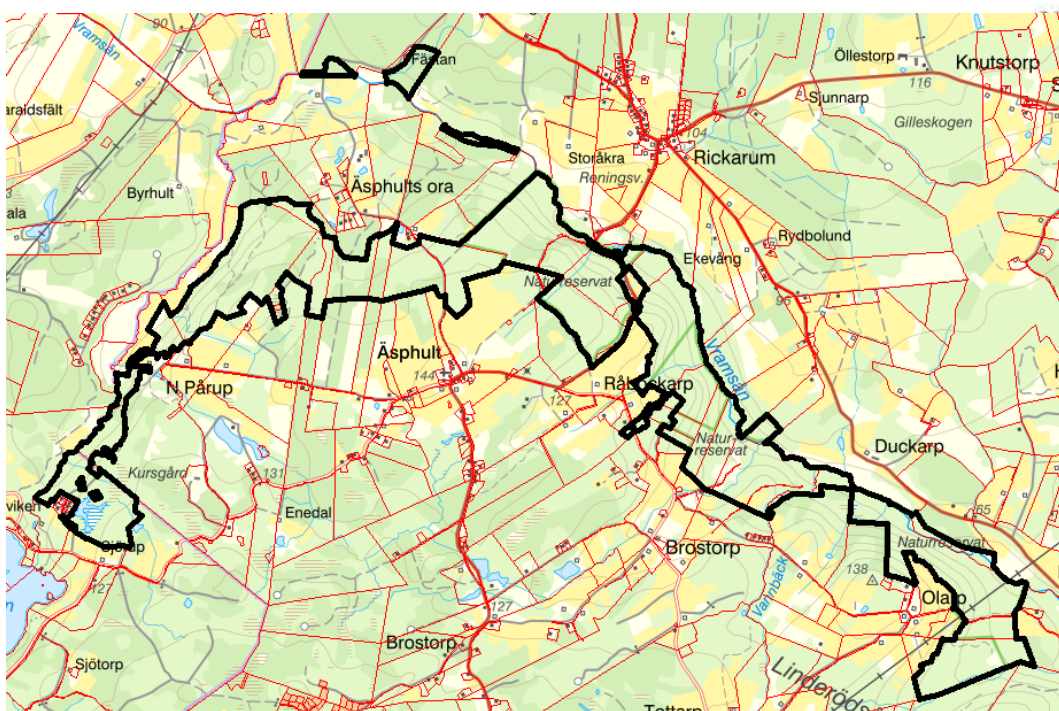
För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

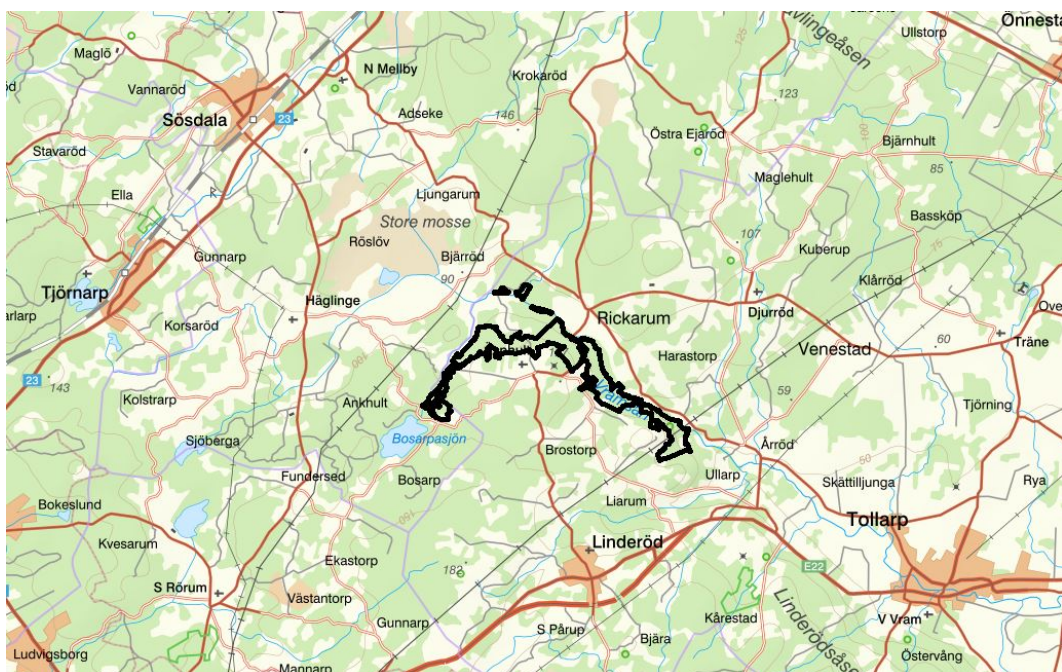
Bilaga 1. Karta med naturreservatets avgränsning

Tillhör beslut den 17 juni 2020 om bildande av naturreservatet Linderödsåsens nordsluttning i Kristianstads och Hässleholms kommun.

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Naturreservatet är utmärkt med heldragen svart linje på kartan.
Skala cirka 1:30 000.

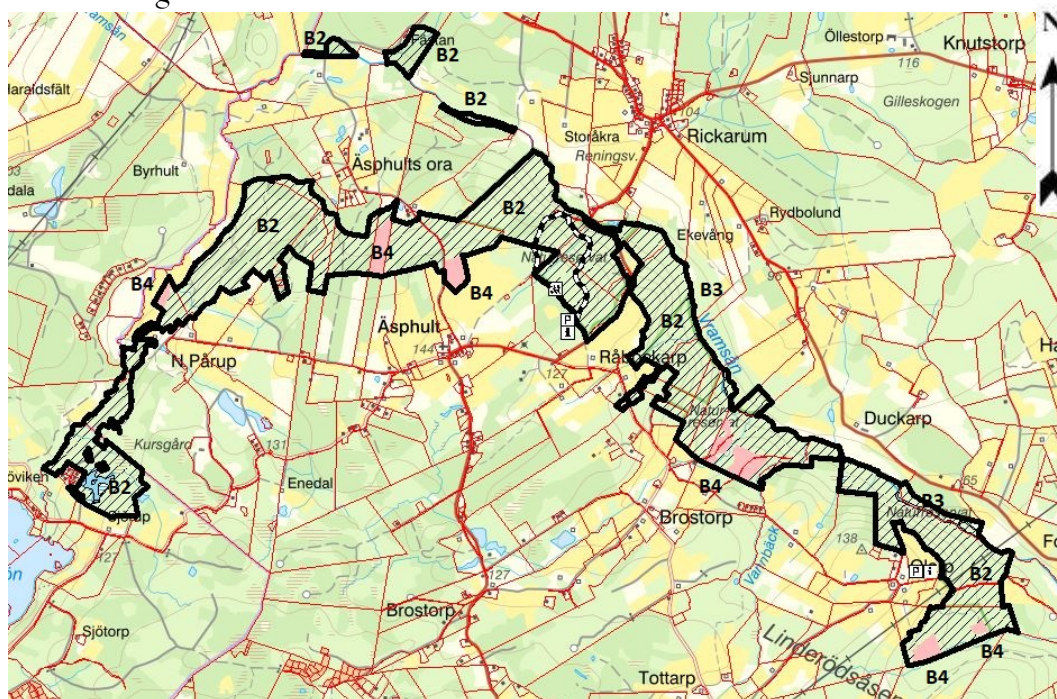
Översiktskarta av naturreservatet. Skala cirka 1:100 000

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Tillhör beslut den 17 juni 2020 om bildande av naturreservatet Linderödsåsens nordsluttning i Kristianstads och Hässleholms kommun.

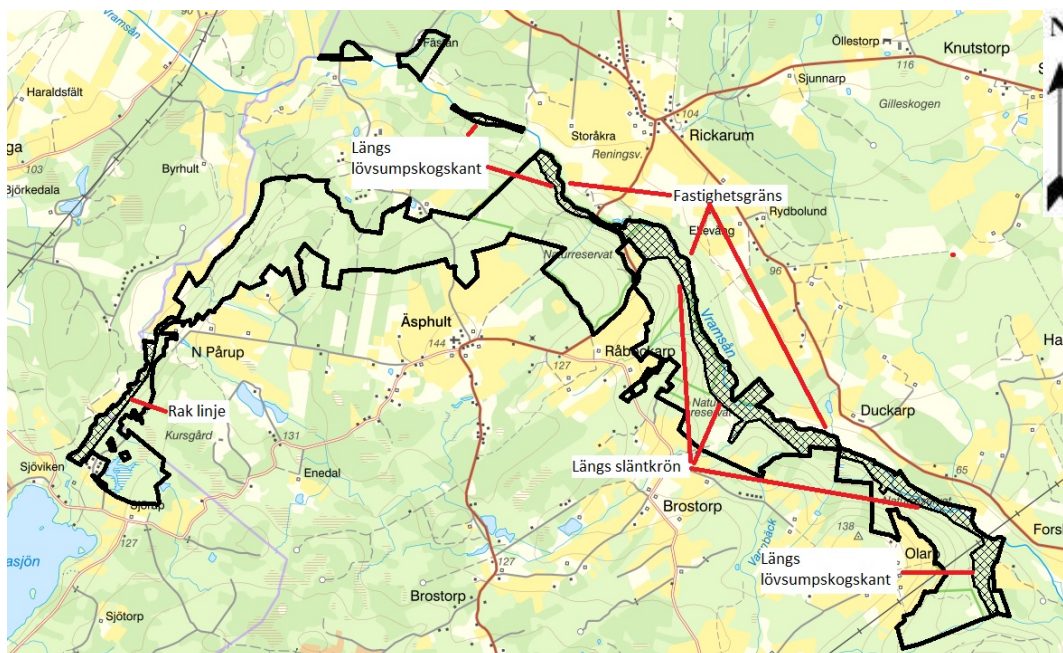
- Område B2 gäller föreskrift B2.
- B3 gäller Vramsån med tillrinnande vattendrag.
- B4 gäller betesmark.
- B5-B7 och B9 gäller hela det rasterade området.
- B9 gäller markerade parkeringsplatser och vandringsled.
- X = fastighetsägarens möjlighet att bygga en jaktstuga.

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 3. Karta med markerade områden gällande förbud enligt föreskrift C8

Tillhör beslut den 17 juni 2020 om bildande av naturreservatet Linderödsåsens nordsluttning i Kristianstads och Hässleholms kommun.

Rastrerade områden avser föreskrift C8 förbud mot att anordna och organisera tävling, träning, lägerverksamhet eller liknande arrangemang

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 4. Karta med markerade områden gällande undantag från föreskrift A4 och A8

Tillhör beslut den 17 juni 2020 om bildande av naturreservatet Linderödsåsens nordsluttning i Kristianstads och Hässleholms kommun.

Rödskräfferade områden på fastigheten Rickarum 17:1 där undantag från föreskrift A4 gäller. Granen ska tas ner före år 2040-12-31. Innan slutavverkning sker bör samråd ske med reservatsförvaltaren. Orangemarkerad väg gäller undantag från föreskrift A8. Skala 1:2500.

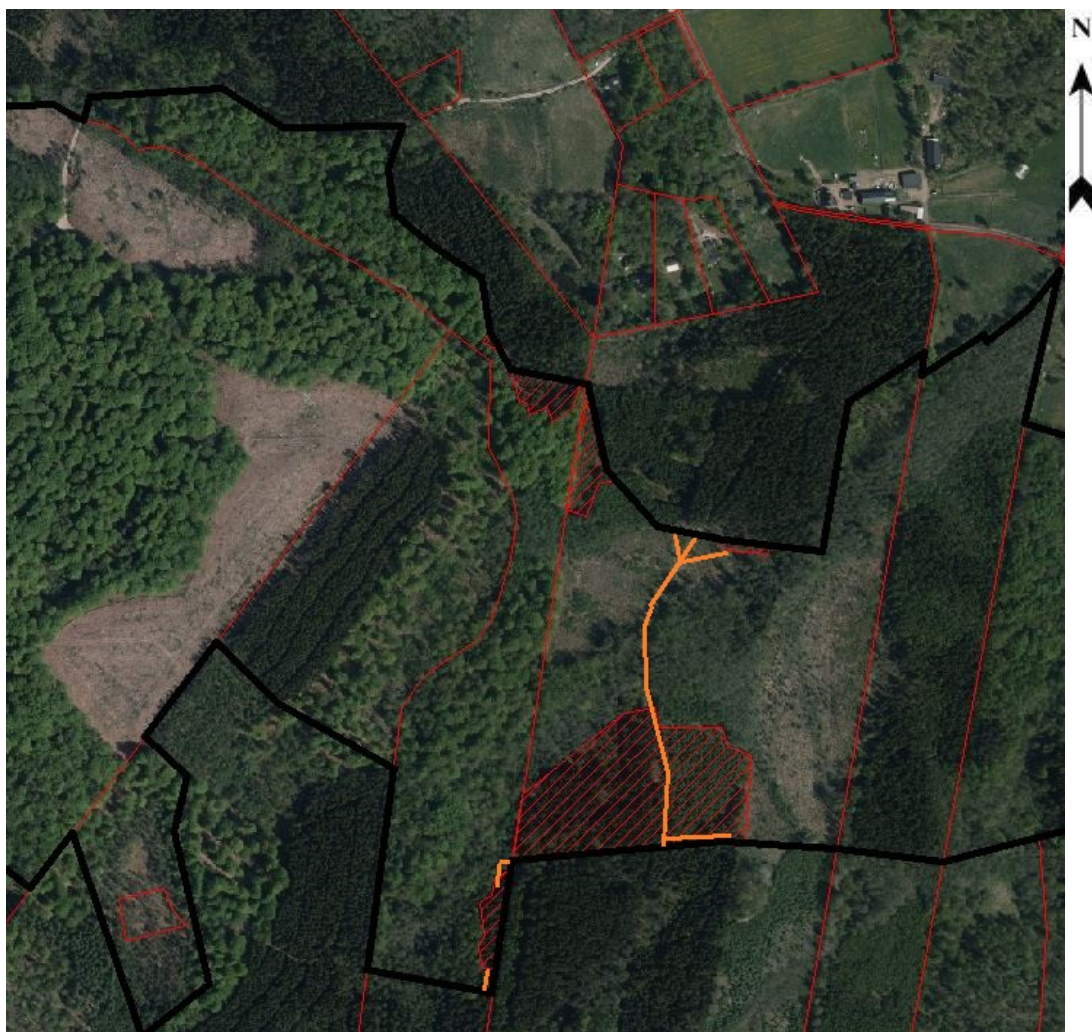
Rödskrafferade områden på fastigheten Brostorp 6:6 där undantag från föreskrift A4 gäller. Granen ska tas ner före år 2040-12-31. Innan slutavverkning sker bör samråd ske med reservatsförvaltaren. Orangemarkerad väg gäller undantag från föreskrift A8. Skala 1:2500.

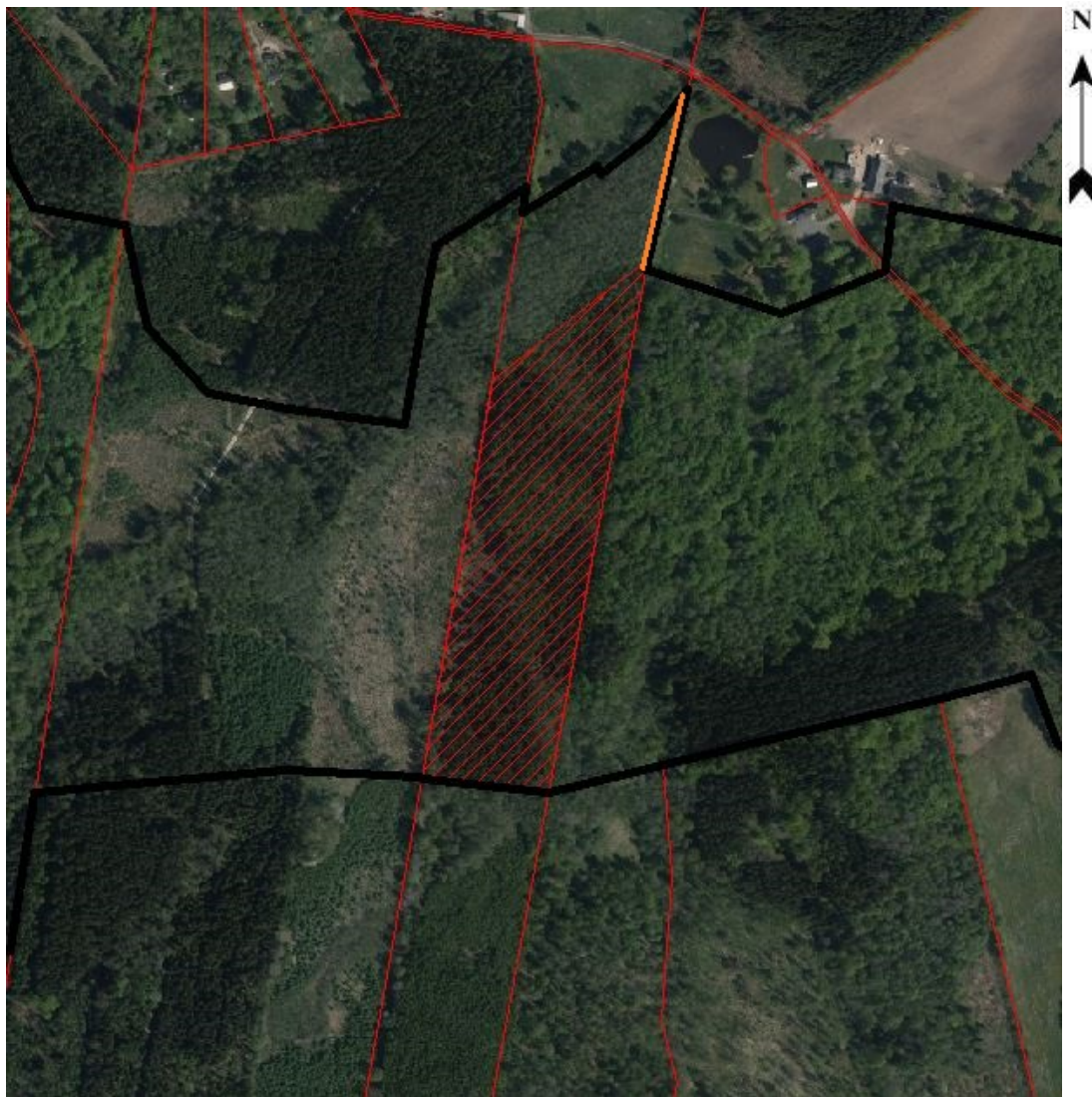
Rödskrafferade områden på fastigheterna Norra Pårup 2:5 där undantag från föreskrift A4 gäller. Granen ska tas ner före år 2019-12-31. Innan slutavverkning sker bör samråd ske med reservatsförvaltaren. Orangemarkerad väg gäller undantag från föreskrift A8. Skala 1:5000.

Rödskrafferade områden på fastigheten Norra Pårup 4:1, S:4 och outredd samfällad mark tillhörande Norra Pårup där undantag från föreskrift A4 gäller. Granen ska tas ner före år 2022-12-31. Innan slutavverkning sker bör samråd ske med reservatsförvaltaren. Skala 1:2500.

Rödskräfferade områden på fastigheterna Äsphult 2:5 och 23:1 där undantag från föreskrift A4 gäller. Granen och hybridlärk ska tas ner före år 2022-12-31. Innan slutavverkning sker bör samråd ske med reservatsförvaltaren. Orangemarkerad väg gäller undantag från föreskrift A8. Skala 1:5000.

Röd skrafferat område på fastigheten Äsphult 26:1 där undantag från föreskrift A4 gäller. Granen ska tas ner före år 2022-12-31. Innan slutavverkning sker bör samråd ske med reservatsförvaltaren. Orangemarkerad gäller undantag från föreskrift A8. Skala 1:5000.

Rödskräfferade områden på fastigheten Olarp 2:5 där undantag från föreskrift A4 gäller. Granen ska tas ner före år 2026-12-31. Innan slutavverkning sker bör samråd ske med reservatsförvaltaren. Orangemarkerad väg gäller undantag från föreskrift A8. Skala 1:2500.

Rödskräfferade områden på fastigheterna Äsphult 6:1 där undantag från föreskrift A4 gäller. Granen ska tas ner före år 2030-12-31. Innan slutavverkning sker bör samråd ske med reservatsförvaltaren. Granbeståndet angör befintlig väg. Skala 1:5000.

Skötselplan för naturreservatet Linderödsåsens nordsluttning

Tillhör beslut den 17 juni 2020 om bildande av naturreservatet Linderödsåsens nordsluttning i Kristianstads och Hässleholms kommun.

Innehållsförteckning

1. Inledning	7
2 BESKRIVNING AV OMRÅDET	8
2.1 Allmän beskrivning och bevarandevärden	8
2.1.1 Historisk och nuvarande markanvändning samt kulturhistoria	8
2.1.2 Vad kan påverka området negativt?	11
3 ÖVERSIKT AV MÅL, SKÖTSELÅTGÄRDER OCH PLANERAD MARKANVÄNDNING	11
3.1 Övergripande mål, Natura 2000, skötselåtgärder och markanvändning	12
3.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder	13
3.3 Naturreservatet och olika former av lantbruksstöd	13
3.4 Specifika åtgärder	13
3.4.1 Ågärder för vedlevande skalbaggar, fjärilar, humlor och bin	14
3.4.2 Åtgärder för bechsteins fladdermus	14
3.3.3 Åtgärder för skogsduva	14
4 MÅL OCH ÅTGÄRDER FÖR SKÖTSELOMRÅDEN	15
4.1 Skötselområde Vramsån cirka 4 hektar	15
4.1.2 Beskrivning	15
4.1.2 Bevarandemål	15
4.1.3 Restaureringsåtgärder	16
4.1.4 Skötselåtgärder	16
4.2 Skötselområde Naturskogsliknade ädellövskog cirka 22,4 hektar	17
4.2.2 Beskrivning	17
4.2.2 Bevarandemål	17
4.2.3 Restaureringsåtgärder	19
4.2.4 Skötselåtgärder	19
4.3 Skötselområde Ädellövskog som ska övergå till naturskogsliknande ädellövskog cirka 198,8 hektar	20
4.3.2 Beskrivning	20
4.3.2 Bevarandemål	20
4.3.3 Restaureringsåtgärder	21
4.3.4 Skötselåtgärder	21
4.4 Skötselområde Ädellövskog – Restaurering varav gran, som ska övergå till naturskogsliknande ädellövskog cirka 31,4 hektar	21
4.4.2 Beskrivning	25
4.4.2 Bevarandemål	25
4.4.3 Restaureringsåtgärder	25
4.4.4 Skötselåtgärder	26
4.5 Skötselområde Lövsumpskog cirka 85,1 hektar	22
4.5.2 Beskrivning	25
4.5.2 Bevarandemål	25
4.5.3 Restaureringsåtgärder	25
4.5.4 Skötselåtgärder	26
4.6 Skötselområde Lövrik betesmark, cirka 12,1 hektar	24
4.6.2 Beskrivning	25
4.6.2 Bevarandemål	25
4.6.3 Restaureringsåtgärder	25

4.6.4 Skötselåtgärder	26
4.7 Skötselområde Öppen betesmark, cirka 5,2 hektar	26
4.7.2 Beskrivning	25
4.7.2 Bevarandemål	25
4.7.3 Restaureringsåtgärder	25
4.7.4 Skötselåtgärder	26
4.8 Skötselområde Högörtäng, cirka 1,3 hektar	28
4.8.2 Beskrivning	25
4.8.2 Bevarandemål	25
4.8.3 Restaureringsåtgärder	25
4.8.4 Skötselåtgärder	26
4.9 Skötselområde Myrmark, cirka 1,2 hektar	29
4.9.2 Beskrivning	25
4.9.2 Bevarandemål	25
4.9.3 Restaureringsåtgärder	25
4.9.4 Skötselåtgärder	30
4.10 Skötselområde Våtmark, cirka 1,7 hektar	30
4.10.2 Beskrivning	30
4.10.2 Bevarandemål	30
4.10.4 Skötselåtgärder	30
4.10 Skötselområde Kraftledningsgata, cirka 1,8 hektar	30
4.11.2 Beskrivning	30
5 FRILUFTSLIV OCH TURISM	31
5.2 Byggnader	31
5.3 Utmärkning av naturreservatets gräns	32
5.4 Information	32
5.5 Parkering	33
5.6 Vandringsleder	33
5.7 Renhållning och sanitära anordningar	33
6 KONSEKVENSER AV KLIMATFÖRÄNDRINGARNA	33
7 JAKT	33
8 TILLSYN	34
9 DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	34
9.1 Uppföljning av skötselmål	34
9.2 Dokumentation av skötselåtgärder	34
9.3 Uppföljning av kostnader	34
10 REVIDERING AV SKÖTSELPLANEN	34
11 PRIORITERING AV ÅTGÄRDER OCH KOSTNADSANSVAR	35
12 RÖDLISTADE ARTER ENIGT ARTDATABANKEN 2015	38
13 KÄLLOR	39
13.1 LITTERATUR	39
13.2 Kartor	39
13.2 Kartor	39

BILAGOR

A. Skötselområden och anläggningar

B. Målbild

C Natura 2000 området Vramsån, översikt

D Skötselplan detaljbild Sjörup-Norra Pårupsdelen

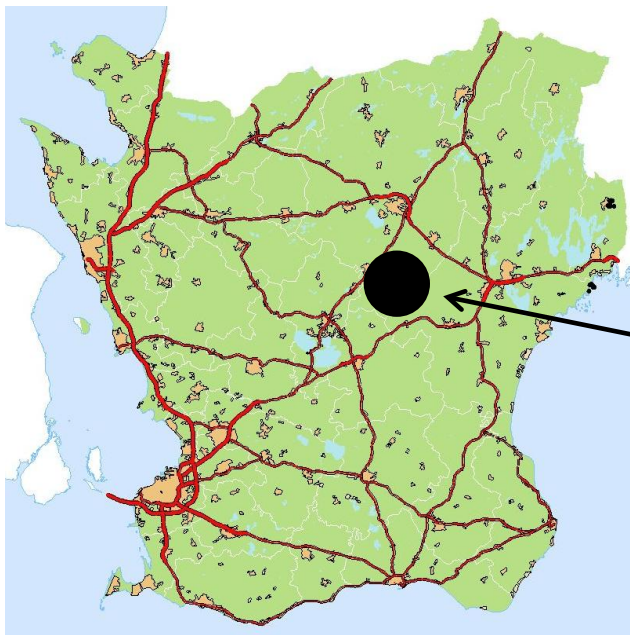
E Skötselplan detaljbild Norra Pårup-Äsphultsdelen

F Skötselplan detaljbild Äsphultsdelen

G Skötselplan detaljbild Råbockarp-Brostorpsdelen

H Skötselplan detaljbild Brostorp-Olarpsdelen

I Skötselplan detaljbild Rickarumsdelen

Naturreseptatet
Linderödsåsens nordsluttning

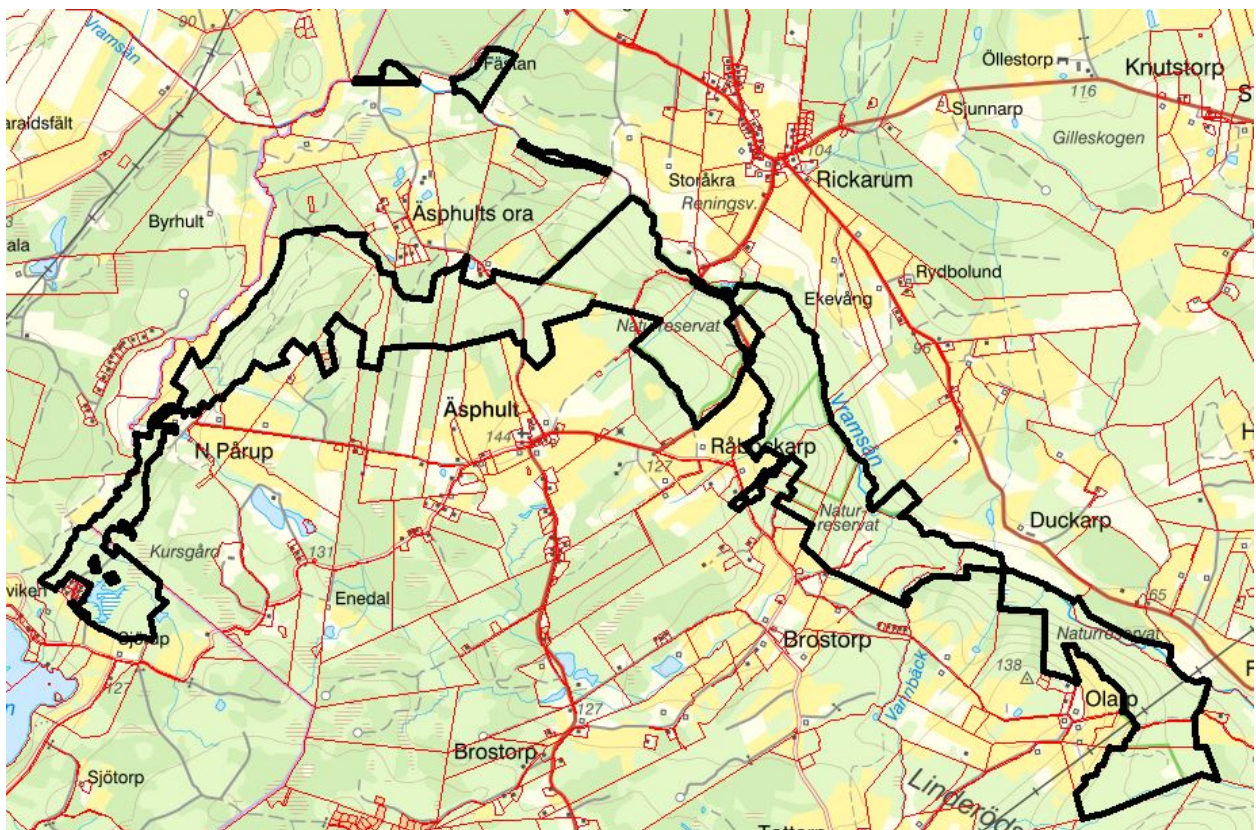
1. Inledning

Skötselplanen beskriver ett områdes värden enligt befintligt kunskapsläge och redogör även för hur och när dessa värden ska skötas. Bakom detta ligger syftena med bildandet av ett naturreservat. Syftena styr vilka föreskrifter (regler) som ska gälla. Föreskrifterna redovisas i det dokument där bildandet av naturreservatet beslutas. Men, för att uppnå syftena med ett naturreservat kan det också krävas en särskild skötsel- vilken redovisas i detta dokument

Skötselplanen anger också vad som är viktigast att göra om förvaltaren av naturreservatet, dvs den som är ansvarig för skötseln, behöver prioritera. Skötselplanen vänder sig dock inte bara till förvaltaren utan även till markägare och andra intressenter.

Länsstyrelsen har ett övergripande ansvar för att statligt bildade naturreservat sköts. Länsstyrelsen har också ansvar för tillsynen och uppföljning i statliga naturreservat. Förvaltningen kan överlåtas till andra, t ex en stiftelse eller den kommun där naturreservatet är beläget. De praktiska skötselåtgärderna utförs oftast av markägare, arrendatorer, entreprenörer eller andra som förvaltaren har skötselavtal med.

Skötselplanen börjar med en beskrivande del där bl. a. naturreservatets olika natur- och bevarandevärden redovisas. Därefter följer en redogörelse för bevarandemålen och för hur naturreservatet ska skötas för att uppnå målen och syftena.

Naturreservatet markerat med svart heldragen linje. Skala cirka 1:30 000

2 Beskrivning av området

2.1 Allmän beskrivning och bevarandevärden

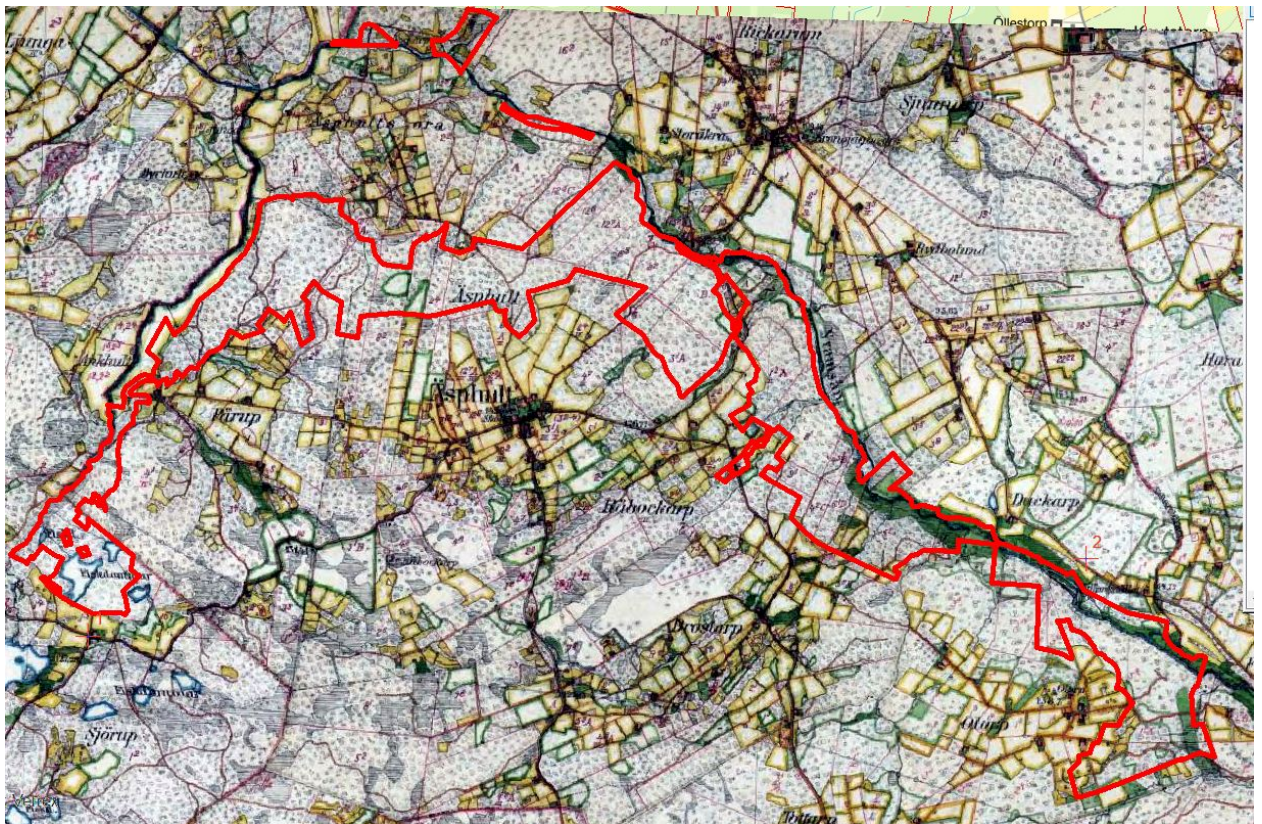
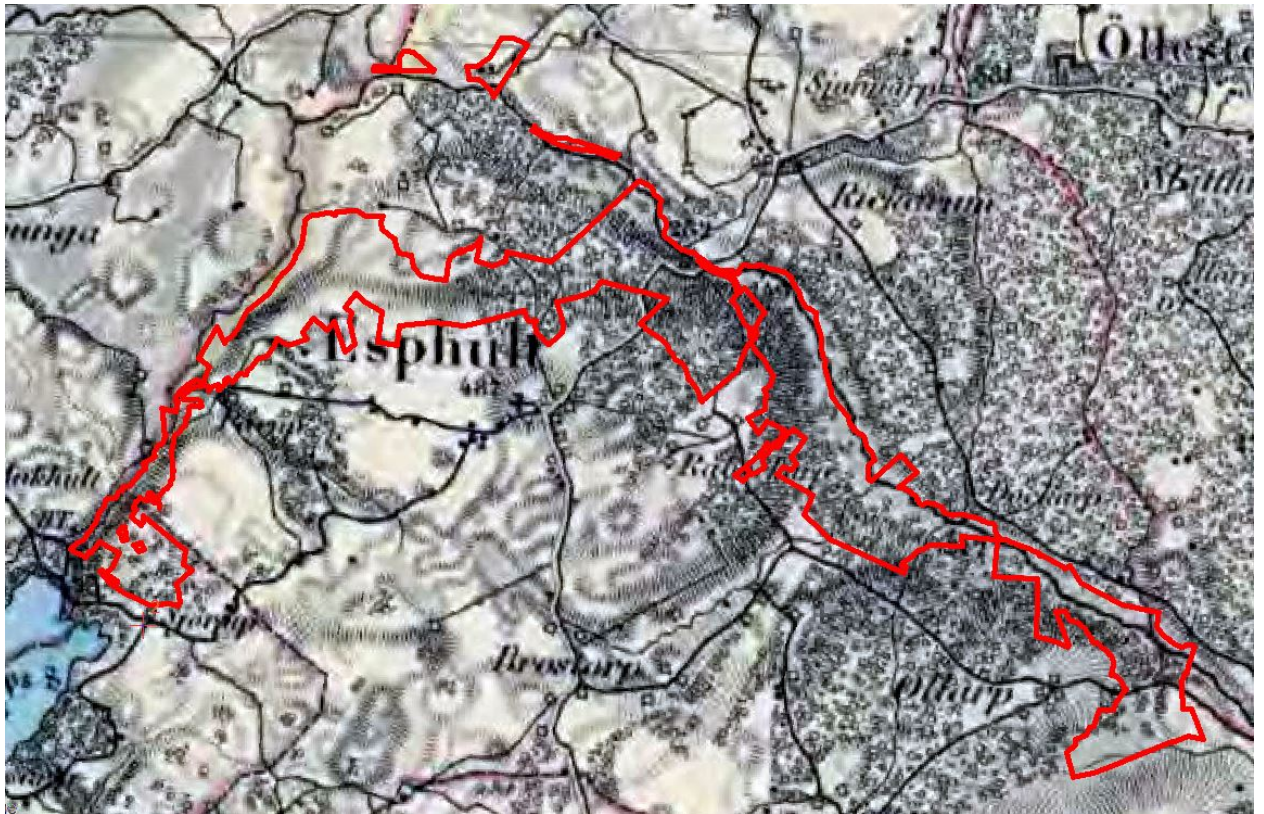
2.1.1 Historisk och nuvarande markanvändning samt kulturhistoria

Naturreseptatet ligger i sydvästra delen av Kristianstads kommun, mellan Äsphult och Olarp. Området karaktäriseras av Linderödsåsens nordsluttning ner mot Vramsån. Området är bevuxet med ädellövskog med inslag av granplanteringar. Längs med bäckdråg utför sluttningen och längs med Vramsån växer ädel- och lövsumpskogar. Produktivt skogbruk har präglat skogen tills helt nyligen, då området antingen har förvärvats eller inträngsersättning har utgått.

Beskrivningen till laga skifte 1824 tyder på ett öppet landskap som nyttjades framförallt för bete. De rikare markerna nyttjades för slätter. Mot bakgrund av antalet rödlistade lavar som lever på träd och svampar som lever i skogliga miljöer bör det trots allt funnits tämligen mycket träd i området som har kunnat bära dessa arter under den "extremöppna fasen" i områdets historia. Markerna var troligen redan stadda i igenväxning, för 40 år senare, år 1865 utgjordes merparten av marken av ädellövskog. Ädellövskogen var troligen som mest vidsträckt åren kring 1926-34 när den häradsekonomska kartan togs fram. På denna tiden nyttjades fortfarande vissa partier som sidvallsäng, längs med Vramsån.

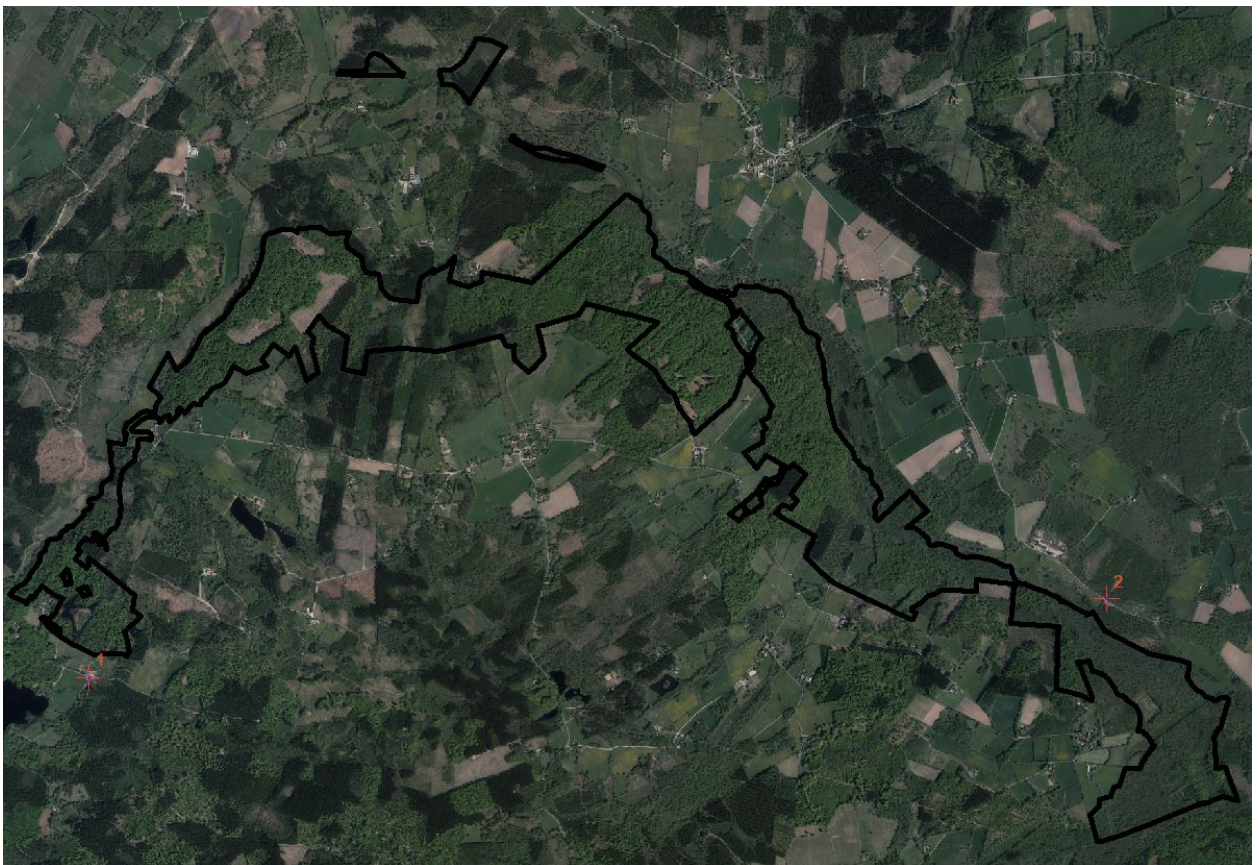

I beskrivningen till laga skifteskartan från år 1824 omnämns den större delen av område som "afrösningsskiftet" (ihopsamlad sten, marken är afrösad). Namn som Långalycke, allmänning och långa ängar (dagens lövsumpskogsdråg) omnämns. Detaljbild från det tidigare beslutade naturreseptatet Råbockarp. Den svarta "tarmen" i nordöst utgör vägen mellan Rickarum och Äsphult.

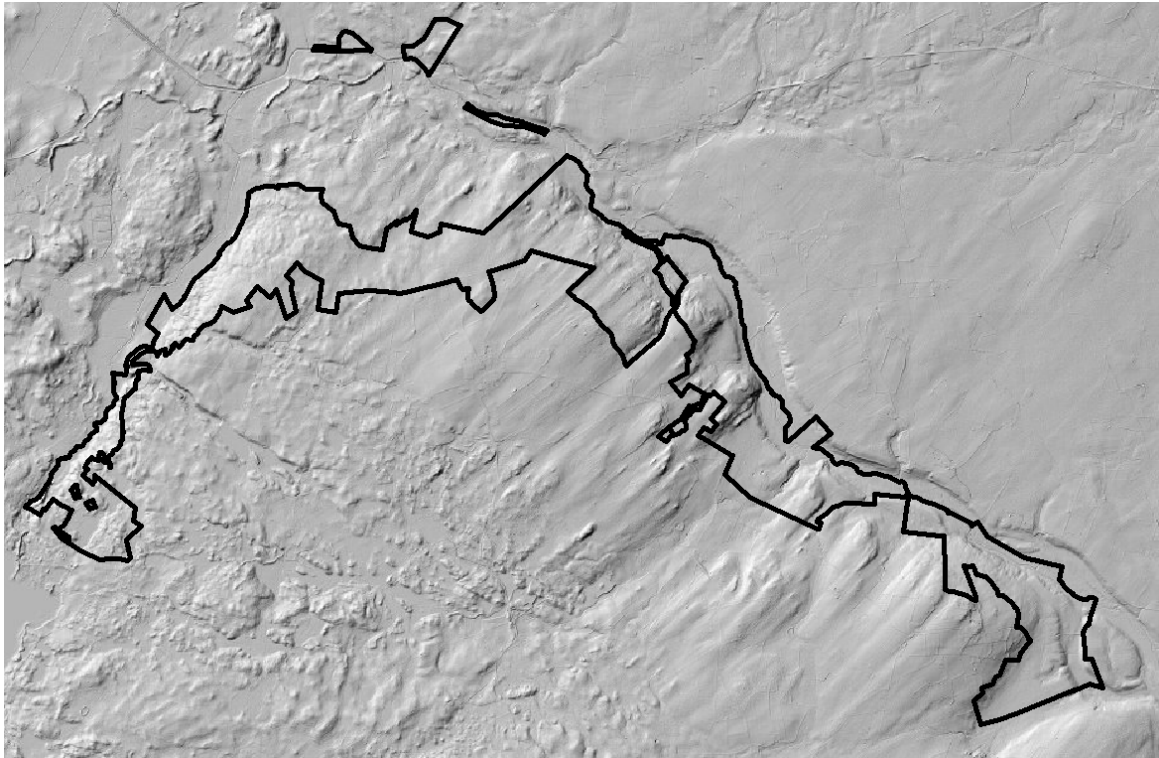

Flygbild från år 1947. Delar av ädellövskogen har ersatts med gran.

Ortofoto från år 2016. Notera att gran har börjat plockas ner i några inträngsersatta fastigheter.

Höjds-kuggningskarta. Notera hur tydligt inlandsisen har karvat och deponerat materiel på horsten.

2.1.2 Vad kan påverka området negativt?

- Avverkning av ädel- eller lövträd.
- Gallring eller röjning av ädellöv- eller lövträd som hyser sällsynta eller rödlistade arter.
- Uttag av lövved.
- Igenväxning och utebliven hävd av betesmark.
- Främmande och invasiva arter.
- Dämning, dikning, rätningar eller rensningar av vattendrag.
- Ökad kvävedeposition kan ge ändrade förhållanden mellan olika arter i botten- och fältskikt.
- Exploatering i form av kommunikationsleder, anläggning, bebyggelse, omfattande mänsklig aktivitet med mera.

3 Översikt av mål, Natura 2000, skötselåtgärder och planerad markanvändning

3.1 Övergripande mål

Natura 2000

Delar av området omfattas av Natura 2000.

Naturtyp	Areal (ha) med bedömd bevarandestatus		
	Fullgod	Icke fullgod	Totalt
3260 Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (mindre vattendrag)		4	4
6430 Högrötsamhällen		0,2	0,2
*9020 Boreonemoral ädellövskog		3	3
9130 Näringsrik bokskog		2,5	2,5
*9180 Ädellövskog i branter		0,5	0,5
*9750 Svämlövskog		9,4	9,4
Total areal naturtyper	19,6		
*prioriterad naturtyp enligt Natura 2000			
Natura 2000-arter	Bevarandestatus år 2018		
Barbastell (<i>Barbastella barbastellus</i> 1308)	Icke fullgod		
Bred paljettdykare (<i>Graphoderus bilineatus</i> 1082)	Icke fullgod		
Flodpärlmussla (<i>Margaritifera margaritifera</i> 1029)	Icke fullgod		
Lax (<i>Salmo salar</i> 1106)	Fullgod		
Tjockskalig målarmussla (<i>Unio crassus</i> 1032)	Icke fullgod		
Utter (<i>Lutra lutra</i> 1355)	Fullgod		
Ytterligare information finns att hämta Länsstyrelsens bevarandeplan för Natura 2000-området Vramsån SE040310, fastställd 2018-06-07			

Bevara naturvärden

Det övergripande målet med skötseln av naturreservatet ska vara att långsiktigt bevara och utveckla ett ädellövskogsområde med inslag av lövsumpskog och betade områden. Bevarandemålen ska bidra till att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som finns inom området.

Naturvårdsinriktade skogliga åtgärder

Skötsel av området ska inriktas på att få gamla träd där sällsynta och rödlistade arter kan fortleva. Vidare ska död och döende ved skapas för att gynna den stora mängd biologisk mångfald som är beroende av detta. Gran ska successivt avvecklas. Ädellövträd av andra arter än bok ska gynnas på bokens bekostnad. Inplantering av sällsynta eller rödlistade arter som borde finnas i biotopen kommer att bli aktuellt när biotoperna har nått en sådan utvecklingsnivå att inplanterade arter kan etablera sig.

Naturvårdsinriktad beteshävd

Skötseln av området ska bidra till att uppfylla syftet med naturreservatet och ska ske utifrån naturvårdsaspekter. Detta innebär att betesmarken ska skötas med naturvårdsinriktad beteshävd, dvs. ingen användning av gödselmedel, avmaskningsmedel, jordförbättringsmedel och kemiska bekämpningsmedel, då dessa påverkar både flora och fauna negativt.

Betesperiod

Betesperioden och djurslag bör anpassas till de naturvärden som finns i betesmarken. Betesperioden omfattar normalt tiden från början av maj till slutet av oktober men det kan vara bra att variera betesperioden ibland så att man vissa år släpper på djuren lite senare på säsongen eller att man undantar områden helt från bete under ett år. Detta är positivt för både växter, som därmed hinner fröa av sig, och insekter som t.ex. fjärilar och steklar. Då fjärilar lägger sina ägg på blomsterängar är det viktigt att vegetationen inte betas av innan de färdigutvecklade fjärilarna bildats. Detta innebär att man bör senarelägga betet på dessa partier året efter betesfredning.

Hålla efter igenväxning

Igenväxningsvegetationen på betesmarken måste hållas efter genom regelbundna röjningsinsatser.

Intakt hydrologi

För att bevara den biologiska mångfalden, framförallt fältskiktet, är det viktigt att hydrologin i området inte påverkas.

Undvika körsador

I området finns fuktigare marker som är känsliga för körsador. För att minimera risken för körsador ska skötselåtgärder ske när marken är tjälad eller tillräckligt torr.

3.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder

- Tillskapa död och döende ved,
- Röja fram ersättningsträd.
- Gynna andra ädellöv- och lövträd på bokens bekostnad.
- Hålla tillbaka granuppslag.
- Hävd av området genom bete med främst nötkreatur.

3.3 Naturreservatet och olika former av lantbruksstöd

För närvarande finns ett antal olika stöd att söka för betesdjursverksamheten, däribland det sk. gårdsstödet och miljöstödet. Inom naturreservatet ska naturvårdsåtgärder prioriteras framför möjligheten att inhämta dessa stöd. Exempel på naturvårdsåtgärder som tas upp i skötselplanen och som möjligen inte kommer vara stödberättigande efter nuvarande stödperiodsutgång år 2020 är betesfredade områden. Detta medför att områden som är tveksamma att platsa i stöden inte ska omfattas av ansökan. Detta för att utesluta eventuell risk för brukaren att bli återbetalningsskyldig.

3.4 Specifika åtgärder

Nedan nämns specifika åtgärder för några arter som finns eller har funnits inom området. Förvaltaren har möjlighet att inom naturreservatet inplantera av länsstyrelsen ansedda lämpliga arter som naturligt ska finnas i biotoperna och utföra specifika åtgärder även för dessa arter.

3.4.1 Åtgärder för vedlevande skalbaggar, fjärilar, humlor och bin

Flera arter av vedlevande skalbaggar, fjärilar, humlor och bin födosöker inom de hävdade markerna. Många hotade vedlevande skalbaggar är dessutom helt beroende av pollen under sitt vuxna liv. Blomrika torra delar av betesmarken, ska få betesfredas hela säsongen eller ha ett mycket sent betespåsläpp när fjärlssäsongen är över (oktober). De betesfredade områdena bör vara minst cirka 500 kvadratmeter stora. Stängselstolpar får vara av enklare sort, även metall. Det är förvaltaren som får avgöra var när och hur betesfredning ska ske.

3.4.2 Åtgärder för bechsteins fladdermus

Bechsteins fladdermus är i stort behov av hålträd för överdugning och yngling. Hålträd bör därför tillskapas. Under en övergångsperiod innan det finns tillräckligt med hålträd bör holkar lämpade för bechsteins fladdermus sättas upp. Ett riktvärde bör vara minst 50 funktionella holkar. Dessa bör vara mycket välisolerade och sättas upp i gammal ädellövskog i närheten till vattendrag.

3.3.3 Åtgärder för skogsduva.

Skogsduva är en karaktäristisk art för äldre bokskogar. Den var tidigare rödlistad (2005). Skogsduvan kräver hålträd för sin häckning. Studier har visat att det är just avsaknaden av lämpliga bohål som är begränsande för arten. Holkar med ingångshålet 10 cm utgör en utmärkt bostad för dessa fåglar. År 2020 sattes genom Trafikverkets försorg 17 stycken skogsduveholkar upp. Ett riktvärde bör vara minst 50 funktionella holkar, till dess att lämpliga naturliga bohål finns i tillräcklig mängd.

4 Mål och åtgärder för skötselområden

4.4 Skötselområde Vramsån cirka 4 hektar

4.4.1 Beskrivning:

Delar av Vramsån på en total sträcka av cirka 6,2 kilometer ingår i naturreservatet, varav naturreservatet på en sträcka av cirka 2,4 kilometer ligger på ömse sidor om ån. Vramsån är en av Europas finaste lokaler för stormusslor (7 arter) däribland flodpärlmussla (EN) och tjockskalig målarmussla (EN). Ån har till större delen inom naturreservatet ett strömmande och forsande vatten, men även lugnare partier. Ån har såväl blockiga partier som sorterade grus och sandlager. Vid Olarp och Äsphult grävdes ån ur på 1940-talet varpå stora strängar med sandigt bottenmaterial och sten lades upp bredvid ån. Till Vramsån inom naturreservatet tillsluter 14 större eller mindre bäckar, med en total längd av minst 6,6 kilometer. Mängden död ved i anslutning till vattnet är områdesvis mycket hög, varav flera stockar ligger i vattnet. För den biologiska mångfalden är detta mycket bra. Kungsfiskare födosöker och häckar eventuellt i området. I området förekommer också utter (NT), strömstare och forsärla. Vidare finns här rikligt med vattenfladdermus samt sparsamt med den migrerande dammfladdermusen (EN). Två äldre, ur drift tagna, kvarnanläggningar finns, Duckarps- och Rickarums kvarn. Vattenenheten vid Länsstyrelsen bedriver utredning huruvida biotopförbättrande åtgärder är genomförbara i ån. Naturreservatets föreskrifter gäller ej underhåll av lagakraftvunna dikningsföretag eller biotopförbättrande åtgärder. Fram till 1940 talet bedrevs ett stort flodpärlmusslefiske i ån, där pärlorna således till juvelerare i Kristianstad. Detta fiske upphörde i princip helt efter ett kraftigt sommarregn som förde med sig enorma mängder torv från Store mosse vilket medförde syrebrist i ån. Det omtalas att flera meter tjocka torvpackar fick grävas upp ur ån nere vid Vram. Gränsen för den ingående fastigheten går oftast mitt i ån.

Vramsån utgör en av Norra Europas bästa musselvatten

4.4.2 Bevarandemål:

- Vramsån ska behålla och återfå sin höga grad av naturlighet.
- Främmande arter ska ej förekomma inom skötselområdet. Gällande signalkräftas förekomst ska nationella ställningstagande för vad som ska gälla arten följas.
- Bibehålla och förbättra möjligheterna för musslor.
- Årlig lek av havsöring.
- Död ved i olika nedbrytningsstadier förekommer i vattendraget med riktmärket en stock/25 meter.

Bevarandemålet är till stora delar redan uppnått, med undantag av att ytterligare restaurering av ån bör ske.

Kvill vid Brostop

Bäck från Råbockarpsskogen som rinner ut i Vramsån

4.4.3 Restaureringsåtgärder:

- Fortsatt utredning och om möjligt restaurering av Vramsån. Vilket kan innebära återutläggning av block, bottenmaterial, stockar, utrivning av dämmen etc.
- Inom lämpliga områden placera ut stockar i ån, stockarna läggs delvis på land med den andra änden i strömriktningen.

Rickarums kvarn

Stenrensad sträcka vid Rickarum till Duckarp

4.4.4 Skötselåtgärder:

- Vid behov får utsättning av musslor ske.
- Om i vattendraget nedfallna träd påverkar mark utanför naturreservatet negativt ska dessa träd i första hand placeras längs med strömriktningen och i andra hand plockas upp ur vattendraget.

4.2 Skötselområde Naturskogsliknade ädellövskog cirka 22,4 hektar

4.2.1 Beskrivning:

I dagsläget består skötselområdet av flera mindre områden med höga naturvärden, merparten av områdena är utpekade av Skogsstyrelsen som nyckelbiotop eller naturvärde. Trädsiktet domineras av bok med en ålder av minst 150 år, med inslag av ek, lönn, lind och fågelbär. När boken är kring 200 år förändras barkkemin och mängden lavar ökar, vilket dock senvuxna bokar kan få betydligt tidigare i ålder. Fältsiktet utgörs av mer näringskrävande arter som gulplister, ekbräken, myskmadra och harsyra. I områdena finns flera hotade arter bl.a. koralltaggvamp (NT) och bokvårtlav (NT) samt lunglav (NT) som växer på flera lönnar vid Råbockarp. I området häckar bl.a. skogsduva, trädkrypare, större hackspett med flera par, stenkäck och nötvecka. Vintertid födosöker stora flockar med bergfink i området. År 2018 detekterades Bechsteins fladdermus (CR) för första gången och i en sådan mängd att den bedöms ha en yngelkoloni i området. Bechsteins fladdermus är mycket stationär och kan ha yngelkolonier i hackspettshål och holkar. Vidare detekterades barbastell (VU) som också den är stationär och beroende av gamla, håliga träd. Mängden död ved i området är låg. I jämförelse med andra skånska naturskogar är också mängden död ved låg. Tillväxten bedöms generellt i hela området till cirka 7,5 m³/sk per ha och år, vilket medför att ett tillskapande av död ved kan ske inom ramen för denna tillväxt utan att skogen riskerar ”att försvinna”.

Ett av få träd i Råbockarp med tickor

Lodyta med många hotade kryptogamer

4.2.2 Bevarandemål:

- Flerskiktad naturskogsliknande ädellövskog bestående av främst av bok, ek, lönn, avenbok, lind och hassel med inslag av lönn, björk och fågelbär.
- I de ekdominerade delarna ska det finnas rikligt med välmående hassel,
- Antalet grova träd bör vara minst 20 per hektar.

- Mängden död ved i form av döda träd, högstubbar och lågor ska vara riklig, ett riktvärde bör vara minst 40 kbm/ha. Nyskapandet av död ved bör ligga kring 1-2 kbm/ha och år.
- Fullgod livsmiljö för bechsteins fladdermöss.
- Arter som bokvårtlav, lunglav och koralltaggsvamp bör förekomma.
- Skogsduva bör häcka årligen i området.
- Gran ska ej förekomma inom skötselområdet.
- Främmande arter ska inte förekomma inom skötselområdet.
- Området får vara mycket svårframkomligt, med undantag där framtida leder går.

Äldre skog inom Norra Pårup 1:1

och inom Sjörup 1:6

Målbild (bilden tagen i naturreservatet Bjurkärr, Kronobergs län)

Bevarandemålet är till stora delar redan uppnått, med undantag av mängden död och döende ved.

4.2.3 Restaureringsåtgärder:

- Nyskapa cirka 1-2 kbm död och döende ved /ha och år tills bevarandemålet är uppnått. Senvuxna eller för området grova träd får ej fällas.
- Uppsättning av minst 10 holkar per område (Äsphult, Råbockarp, Sjörup och Norra Pårup) lämpliga för bechsteins fladdermus.

4.2.4 Skötselåtgärder:

När restaureringsåtgärderna är vidtagna och området uppnått god bevarandestatus vidtar skötselåtgärderna.

- Vid behov får röjning, avverkning och ringbarkning ske för att kunna uppnå bevarandemålen. Avverkningarna ska spridas i tid för att kontinuerligt skapa ny död ved, då bokved bryts ner på cirka 20 år. Allt avverkat material ska lämnas kvar i naturreservatet.
- Ersätta holkar, vid behov, lämpliga för bechsteins fladdermus.
- Inplantering av arter som lever i andra naturskogsliknade ädellövskogar i Södra Sverige får ske. Ett lämpligt sätt är att lägga ut stockar från Linderödsåsen på vintern i andra ädellövsreservat, med kända höga värden och återföra stockar både efter midsommar (insekter) och något/några år senare (svamp). Utläggning får ej ske i områden med kända phytoftera förekomster. Ett alternativ och ur phytoftera synpunkt säkrare sätt är att direkt utplantera de naturskogsarter som är i behov av detta.
- Borttagande av främmande arter.

4.3 Skötselområde Ädellövskog som ska övergå till naturskogsliknade ädellövskog cirka 198,8 hektar

4.3.1 Beskrivning:

Stora sammanhängande ädellövskogsområden med en historik av produktionsskog. Delar av skogen är cirka 160 år gammal. Merparten är mellan 80-140 år gammal. I västra delen (Sjörup-Norra Pårup-Äsphult) dominerar bok med inslag av ek, lönn, hassel och lind. I mellersta delen (Råbockarp-Brostop) dominerar också bok med ett mycket betydande inslag av ek, avenbok, lönn, lind, björk och hassel. I den östra delen (Olarp) dominerar ek, med inslag av hassel. Fältskiktet i västra delen är främst av fattigare karaktär som domineras av vitsippor och kruståtel. Ju längre nedströms Vramsån ju rikare blir fältskiktet, med arter som gulplister, lundslok och tandrot. Mossorna på blocken domineras av stor kvastmossa och cypressfläta. Minst ett 15-tal bäckar, varav några av mer tillfällig karaktär rinner nedför sluttningen. Bäckarna ger upphov till en högre luftfuktighet åt kringliggande skog vilket gynnar framförallt mossor och landlevande snäckor.

Gallrad produktionsbokskog som saknar död ved och i princip andra trädslag än bok

4.3.2 Bevarandemål:

- Flerskiktad naturskogsliknande ädellövskog bestående av främst av bok, ek, lönn, avenbok, lind och hassel med inslag av lönn, björk och fågelbär.
- I de ekdominerade delarna ska det finnas rikligt med välmående hassel,
- Antalet grova träd bör vara minst 20 per hektar.
- Mängden död ved i form av döda träd, högstubbar och lågor ska vara riklig, ett riktvärde bör vara minst 40 kbm/ha. Tillförseln av död ved bör ligga kring 1-2 kbm/ha och år.
- Gran ska ej förekomma inom skötselområdet.
- Främmande arter ska inte förekomma inom skötselområdet.
- Området får vara mycket svårframkomligt, med undantag där framtida leder går.
- Skogsduva bör häcka årligen i området.

4.3.3 Restaureringsåtgärder:

- Avverkning av förekommande granar, om uttag är möjligt, utan att markskador uppstår får den saluföras.
- Røjning i uppkommande boksly och då prioritera andra ädla lövträd, före bok, vid røjning, likväl som bokdominansen ska bestå.
- Återkommande røjningar, gallringar och avverkningar i syfte att uppnå bevarandemålet.
- Nyskapa cirka 1-2 kbm död och döende ved /ha och år.
- Luckor bör skapas i större sammanhängande bokområden som inte ligger i anslutning till skötselområde Ädellövskog – restaurering. Luckorna bör göras så pass stora att förnygring av framförallt ek kan ske. Vissa träd bör fällas så att kronorna kan användas som skydd för uppväxande träd emot vilt. Troligen behövs likväl inhägnad, stödsådd / eller plantering ske.
- Stödplantering av bör ske av främst lönn, ek, fågelbär, avenbok och hassel. Inhägnad behöver ske pga viltbete. Lokalt frö och plantmaterial ska användas.
- Uppsättning av minst 50 holkar lämpliga för skogsduva, 20 holkar lämpliga för bechsteins fladdermus.

När restaureringen är genomförd övergår området till skötselområdet naturskogsliknande ädellövskog.

4.4 Skötselområde Ädellövskog – Restaurering varav gran, som ska övergå till naturskogsliknande ädellövskog cirka 31,4 hektar

4.4.1 Beskrivning:

Skötselområdet består av ett 20-tal granplanteringar av olika storlekar och ålder. Några är redan nedtaga av markägaren, andra kommer att tas ner inom avtalad tid med markägaren eller när markägaren finner det lämpligt, två stycken åligger länsstyrelsen att ta ner. Dessa områden utgör utmärkta förnygringsytor där en mer divers skog kan komma upp för att på sikt uppgå i skötselområde naturskogsliknade ädellövskog.

Granplantering på Brostorp 6:6

Nedtagen granplantering på Norra Pårup 1:1

4.4.2 Bevarandemål:

- Samma som för naturskogsliknande ädellövskog, men med undantag att mängden björk får och rönn ska vara hög under restaureringsfasen.
- Främmande arter ska inte förekomma inom skötselområdet.

Bevarandemålet bedöms kunna vara uppnått om cirka 150 år.

4.4.3 Restaureringsåtgärder:

- Befintliga granproduktionsskogsmarker ska omföras till ädellövskog under en 10-års period. Inom de flesta delområdena är det markägarens ansvar att avverka granen, för vidare info se bilaga 3 till beslutet.
- All avverkad gran får saluföras.
- Om lövträd förekommer inom granplanteringarna ska dessa värnas och i möjligaste mån sparas.
- Bränning i syfte att vitalisera marken efter slutavverkningen får ske.
- Skogsmaskiner får ej skada kulturlämningar, ex röjningsrösen. Markskador i övrigt ska begränsas så långt möjligt. Förekommande bäckar får ej köras sönder.
- Stödplantering av bör ske av främst lönn, ek, fågelbär, avenbok och hassel. Inhägnad behöver ske pga viltbete. Lokalt frö och plantmaterial ska användas.
- Kontinuerlig röjning i det uppväxande trädbeståndet. Ek och andra lövträd ska prioriteras framför bok, som pga befintliga fröträd annars kommer att överta fullständigt.
- Fortsatt avverkning av uppkommande granar och lärkar samt eventuella främmande arter.

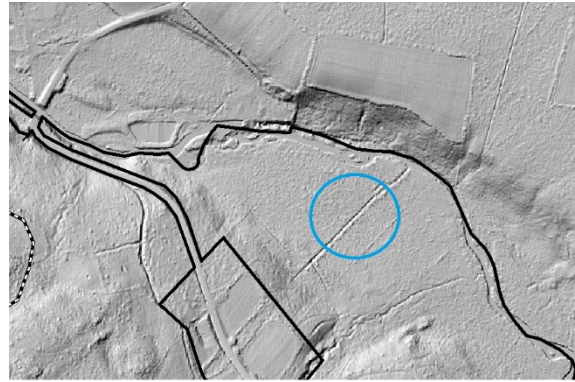
4.5 Skötselområde Lövsumpskog cirka 85,1 hektar

4.5.1 Beskrivning:

Lövsumpskog främst bestående av klibbal med inslag av ask, björk och hägg i anslutning till Vramsån och längs med de 14 större eller mindre bäckar, med en total längd av minst 6,6 kilometer som mynnar i Vramsån samt ett större sammanhängande naturligt bassängområde vid Olarp, vilket är ett av Skånes största lövsumpskogsområde i Skåne som inte ligger i anslutning till ett vattendrag eller sjö. Merparten av klibbalen är i 70 års åldern och har uppkommit på tidigare slåtter- och betesmarker. Markägare till Brostorp 5:2 har berättat hur hon i sin ungdom gick ner för att mjölka kor på dessa ängar. I lövsumpskogen finns blötare partier där skog ej ännu har kunnat etablera sig. Dessa gläntor är gynnsamma för insekter- och fladdermöss i området. I området växer bl.a. gullpudra, smörboll (enstaka vid Olarp), humleblomster, gökblomster, kärrtistel, tvåblad och starr- och ormbunkar av olika arter. Större hackspett häckar med flera par i området. Även mindre hackspett (NT) förekommer i området. Gränserna gentemot skötselområde ädellövskog är tämligen flytande då små grupper med lövsumpskog finns insprängt i ädellövskogen. Mängden död ved är områdesvis mycket hög. Längs med Vramsån finns stora bestånd av ask, som tyvärr har drabbats hårt av askskottssjukan. I samband med utbyggnaden av E22:an flyttades 68 stycken grönvita nattviolerna från utbyggnadsområdet till tre lokaler inom naturreservatet (X6205282, Y1378033 och X620566, Y1378073 samt X6205295, Y1378045).

Vramsån år 1938, förvisso vid Årröd, men det såg likadant ut vid Brostorp enligt uppgift från tidigare markägare
foto: Nils Nilsson

Det störst diket i naturreservatet, något nedströms bron till Rickarum

4.5.2 Bevarandemål:

- Flerskiktad lövsumpskog bestående av främst klibbal och ask med inslag av hägg och björk.
- Mängden död ved i form av döda träd, högstubbar och lågor ska vara riklig, ett riktvärde bör vara minst 40 kbm/ha. Tillförseln av död ved bör ligga kring 1-2 kbm/ha och år.
- Gran ska ej förekomma inom skötselområdet.
- Främmande arter ska ej förekomma inom skötselområdet.
- Området får vara mycket svårframkomligt, med undantag där de framtida lederna går.
- Möjliggöra årlig häckning av kungsfiskare.

Bevarandemålet är till stora delar redan uppnått, med undantag av att mängden död ved behöver öka och boplats för kungsfiskare bör iordningsställas.

Lövsumpskog vid Olarp

Lövsumpskog vid Rickarum

4.5.3 Restaureringsåtgärder:

- Nyskapa cirka 1-2 kbm död och döende ved /ha och år.
- Röja ner uppväxande granar.
- Bekämpa pestskräp (förvisso införd före år 1800, men den expanderar kraftigt i området). Bete med nöt synes vara en mycket bra sätt att få bort den.
- Iordningsställa minst tre lämpliga häckningslokaler/bon för kungsfiskare.
- Utreda och eventuellt plugga diken i lövsumpskogen.

Uppväxande granar i lövsumpskog vid Äsphult

Stora bestånd av pestskräp finns vid Rickarum 3:8 och Duckarp 8:5

4.5.4 Skötselåtgärder:

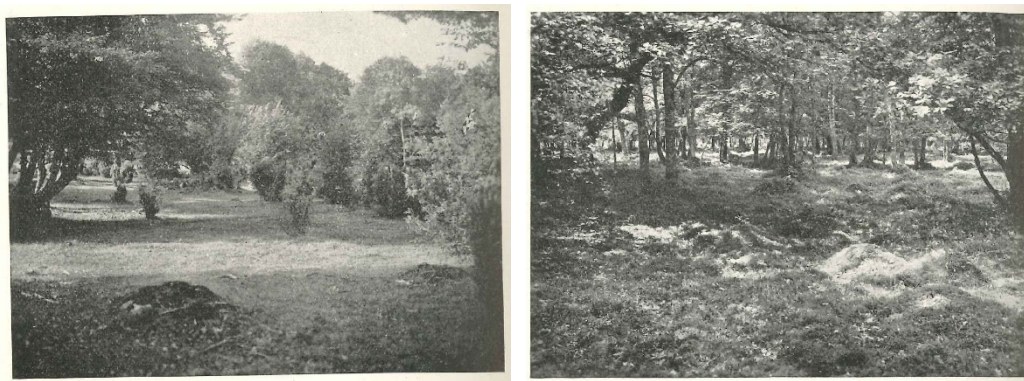
- Røjning och avverkning för att kunna uppnå bevarandemålen. Avverkningarna ska spridas i tid för att kontinuerligt skapa ny död ved. Allt avverkat material ska lämnas kvar i naturreservatet.
- Avverkning av eventuellt inkomna granar, vilken ska lämnas som död ved.
- Inplantering av arter som lever i lövsumpskogar i Södra Sverige får ske.

4.6 Skötselområde Lövrik betesmark, cirka 12,1 hektar

4.6.1 Beskrivning:

Tidigare under 1600-1900-talet har stora delar av Linderödsåsens nordsluttning utgjorts av mer eller mindre trädklädda utmarkbeten, ännu längre tillbaka var delar åkermark, vilket odlingsrösen vittnar om. Det vore därför angeläget om att denna företeelse med bete skulle kunna fortsätta i någon mån. Ett bete med främst nöt inom lövrika betesmarker skulle gynna de fältskiktsarter som är beroende av lite ljusare förhållanden. I Naturskyddsföreningens årsbok från 1938 finns en detaljerad beskrivning av vad de då kallade lövängar inom området, idag skulle vi kalla samma typ av område för hagmark. Artikeln framhåller hur fina dessa marker var på 1920-talet, med många lundarter, som fortfarande finns kvar idag som hässlebrodd, skogsbingel, blåsippa, svalört, lungört, liljekonvalj, grönvit-nattviol, rödblåra och tandrot. Men även arter som brudborst, sankt Pers nycklar, nästrot, smörboll, granspira (NT) och riktiga öppenmarksarter som slåttergubbe, svinrot, gullviva, slåtterfibbla och brudbröd som är borta idag.

På Brostorp 5:2 har bete bedrivits fram till år 1963. Ett cirka 2,2 hektar område synes lämpligt att återuppta betet på. På Äsphult 26:1 önskar markägaren omföra produktionsgranskog, cirka 3,6 hektar, med ett stort inslag av klenare björk och al till lövrik betesmark. På Äsphult 6:1 finns en ut ur skogsområdet utskjutande halvö, omgiven av öppen mark, som tidigare har betats. I detta område som är cirka 3 hektar är andelen äldre ek hög. På Olarp 2:5 finns två områden lämpliga som betesmark och där markägaren önskar ha betesdjur, dels i östra delen (cirka 0,8 hektar) inom en tidigare betesmark och dito igenplanterad med gran, dels i väster (cirka 2,3 hektar) inom ett fuktigare område med spridda alar.

Bilder på vad som beskrivs som lövängar i Olarp slutet av 1930-talet

4.6.2 Bevarandemål

- Området ska vara trädklätt, med avenbok, ek, fågelbär, hassel och bok.
- Ljushållandena ska vara sådana att cirka 70-80 % av områdets areal ska vara fältskiktsbevuxet utan att området förlorar sitt skogliga utseende.
- Området bör hävdas med nötkreatur eller häst. Vegetationen ska generellt sett domineras av hävdgynnade arter. De hävdgynnade arterna ska ges möjlighet att blomma och sprida frön.

Bevarandemålet är ej uppnått, då området i dagsläget utgörs av skog.

4.6.3 Restaureringsåtgärder

- Inom Olarp 2:5 avverkning av gran och merparten av björk. Avverkat material får saluföras. Uppsättning av cirka 370 meter eltrådstängsel.
- Inom Brostorp 5:2 successiv avverkning av framförallt bok som utläggs i omgivande naturreservat. Uppsättning av cirka 700 meter eltrådstängsel.
- Inom Äsphult 6:1 successiv avverkning av framförallt bok som utläggs i omgivande naturreservat. Ställa någon av ekarna som högstubbe, där kronan utläggs i omgivande naturreservat. Uppsättning av cirka 700 meter eltrådstängsel.
- Inom Äsphult 26:1 avverkning av gran och gallring av björk och al, som får saluföras. Stödplantering av avenbok, fågelbär och ek, vilket kommer kräva inhägnad. Uppsättning av cirka 1000 meter eltrådstängsel.
- Uppsättning av minst 3 holkar för kattuggla, (Äsphult 6:1, Brostorp 5:2 och Olarp 2:5).

Avenbok vid Brostorp 5:2

Det norra området inom Olarp 2:5

Restaureringsmark på Äsphult 26:1

4.6.4 Skötselåtgärder

- Vid behov får avverkning och bortforsling av träd och buskar ske, vilka ska utläggas på annan plats i naturreservatet. Avverkning och uttransport ska ske under månaderna november-februari. Alternativt vid blöta år, 15/8 till den 30/9.
- Bete helst med nöt och/eller hästar. Bete får ej ske under tidsperioden 1 december till 31 mars. Djur som används för hävd av området och som avmaskats bör ha en karenstid på 14 dagar innan betespåsläpp.
- Betesfredning i syfte att gynna inkommande örter och deras framtida blomning och frösättning ska ske, rekommendationen är att betesfredning sker vart tredje år efter att röjgödslingseffekten klingat av. För att påskynda denna process får växter lämpliga för biotopen aktivt inplanteras.

4.7 Skötselområde Öppen betesmark, cirka 5,2 hektar

4.7.1 Beskrivning:

Två öppna betesmarker ingår i naturreservatet. Olarp 2:5 utgörs av öppen fuktig mark, dominerad av starr och med inslag av bl.a. kabbeleka och smörboll. Brostorp 5:2 som utgörs av tidigare åkermark men som fått ligga i vall troligen de senaste 20 åren. Här finns hela gradienten från torra till friska till fuktiga marker. På den torra marken är mängden fibblor hög, här finns även mindre blåklocka och rölleka. På den friska och fuktiga förekommer mycket smörblommor med inslag av nysört och kärrtistlar. Betesmarkerna har stor betydelse för skogens invånare i form av pollen och nektarkälla. Vidare uppkommer lokala varmare mikroklimat med bryn som gynnar så väl insekter som fladdermöss och fågel.

Öppen tidigare betesmark vid Olarp 2:5

Öppen betesmark vid Brostorp 5:2

4.7.2 Bevarandemål

- Området ska i princip hållas fritt från träd och buskar.
- Täckningsgraden av buskar på torr till frisk mark bör ligga mellan 0-5 %/hektar. Buskar bör totalt sett ha en täckningsgrad inom torr till frisk mark på 1-2% av marken. Buskar som ska gynnas är en, hagtorn och slån, nypon och rosor.
- Området ska hävdas så att förnaansamlingen kan anses vara ringa.
- Fortsatt betesdrift med nötkreatur eller häst. Vegetationen ska generellt sett domineras av hävdgynnade arter. De hävdgynnade arterna ska ges möjlighet att blomma och sprida frön.
- En stabil population av smörboll bör finnas inom Olarp 2:5.

Bevarandemålet är ej uppnått, pga total avsaknad av buskar inom Brostorp 5:2.

4.7.3 Restaureringsåtgärder

- Plantera buskar på de torrare delarna av Brostorp 5:2 av lokalt material så att bevarandemålet kan nås.
- Uppsättning av eltrådsstängsel på Olarp 2:5 cirka 750 meter.
- Riktade insatser för att bevara och öka antalet smörbollar på Olarp 2:5. Detta kan vara utplantering av ytterligare 30-40 ex samt tillse att den pollinerande flugan finns på plats. Betesfredning av smörbollsbeståndet.

4.7.4 Skötselåtgärder

- Vid behov får avverkning och bortforsling av träd och buskar ske. Avverkning och uttransport ska ske under månaderna november-februari. Alternativt vid blöta år, 15/8 till den 30/9.
- Helst bete med nöt och/eller hästar. Bete får ej ske under tidsperioden 1 december till 31 mars. Djur som används för hävd av området och som avmaskats bör ha en karenstid på 14 dagar innan betespåsläpp.
- Betesfredning i syfte att gynna blomning, fjärilar, humlor och bin bör ske årligen och ambulerande med provisoriska elstaket. De betesfredade områdena bör vara ett område per öppen betesmark och cirka 500 kvadratmeter stort.

4.8 Skötselområde Högörtäng, cirka 1,3 hektar

4.8.1 Beskrivning:

Inom Norra Pårup 4:1 finns ett mindre område som tidigare har odlats och betats men som är stadd i igenväxning med i dagsläget 10-20 tal salix, asp och klibbal. Floran består av bl.a. olika arter starr, flockblommiga växer och hampflockel. Dessa i sin tur utgör en viktig nektar- och pollenkälla för fjärilar och vedlevande skalbaggar, vilka i sin tur bl.a. blir mat åt fladdermöss.

Fyra parallella diken går igenom området i nordöst-sydvästlig riktning, vilka mynnar i diken norr och söder om skötselområdet. Dessa diken söder, väster och norr om skötselområdet utgör gräns för naturreservatet och de avvattnar även utanför naturreservatet liggande mark och får även fortsättningsvis skötas av markägaren. Gällande de inom skötselområdet liggande parallella diken bör dessa igenläggas för att binda mer vatten i området och minska flödestoppar i å-systemet. Igenväxningen lär gå långsamt, i synnerhet om området kan bli blötare, vilket är mycket gynnsamt för den blommande högörtfloran.

Högörtängen inom Pårup 4:1

4.8.2 Bevarandemål:

- Öppen högörtäng bevuxen med bl.a. starr och hampflockel.
- Salix, främst hanplantor som ger pollen, ska bevaras i norra delen av skötselområdet.
- Asp ska förekomma i den mån de inte kraftigt missgynnar fältskiktet. (Anledningen härtill är att asp förekommer mycket sällsynt i trakten och behov finns att behålla dessa fröträd).

4.8.3 Restaureringsåtgärder:

- Utredning om det är möjligt utan påverkan på omgivande odlingsmark igenlägga de parallella diken i skötselområdet.
- Avverka främst björk och al vilka utläggs i närliggande skogligt skötselområde.

4.8.4 Skötselåtgärder:

- Återkommande avverkning av eventuellt uppväxande träd och buskar ute i högörtsängen. Avverkning och uttransport ska ske under månaderna november-februari. Alternativt vid blöta år, 15/8 till den 30/9.
- Allt avverkat material ska utläggas som död ved i angränsade skötselområde ädellövskog.

4.9 Skötselområde Myrmark, cirka 1,2 hektar

4.9.1 Beskrivning:

Mindre myrområde som uppstått genom kvarstående vatten i en svacka. Torvområdet är bevuxet med tall och glasbjörk. Ett mindre område om cirka 0,5 hektar är fortfarande öppet. På år 1947 års flygbild är trädsiktet betydligt glesare. I sydöstra hörnet finns ett avvattnande dike med en längd av cirka 30 meter, som bör läggas igen inom naturreservatsdelen för att motverka ytterligare dränering av området. Delar av området är samfällt för torvtäkt, vilken inte synes ha bedrivits i någon större omfattning.

Trädbevuxen myrmark

4.9.2 Bevarandemål

- Cirka 0,8 hektar ska vara öppen myrmark och cirka 0,4 hektar ska ha en trädäckning om cirka 30% och främst bestå av tall och glasbjörk.

4.9.3 Restaureringsåtgärder

- Igenläggning av diket, cirka 30 meter långt.

4.9.4 Skötselåtgärder

- Successiv utglesning av trädsiktet, genom ringbarkning. Detta bör först påbörjas cirka 5 år efter diket har lagts igen, för kontroll hur trädsiktet har påverkats av igenläggningen. Ringbarkade eller fällda träd lämnas kvar som död ved i området.

4.10 Skötselområde Våtmark, cirka 1,7 hektar

4.10.1 Beskrivning:

Troligen anlagd våtmark, benämnd fiskedammar på äldre kartor. De finns utmärkt på karta på den ekonomiska kartan från år 1926-34. Tillrinningen sker främst från angränsade mark och via ett avledande dike från bäcken som går igenom Sjörup 1:6. De östra delarna har vuxit igen med vass sedan 1950-talet. Våtmarken är viktig som reproduktionsmiljö för vanlig padda. I området förekommer bl.a. kanadagås och gräsand.

Våtmarken inom Sjörup 1:6

4.10.2 Bevarandemål

- Öppen vattenyta på cirka 1,7 hektar.

4.10.3 Skötselåtgärder

- Tillse att våtmarken erhåller vatten och kan fortbestå.
- Utplacering av lämpliga bo plattformar för andfåglar får ske.

4.11 Skötselområde Kraftledningsgata, cirka 1,8 hektar

4.11.1 Beskrivning:

En större kraftledningsgata som delar naturreservatet i en nordvästlig och sydöstlig del. Kraftledningsgatan röjs av Svenska Kraftnät AB, på uppkommande buskar och träd vart 8:e år med mellanliggande röjningsbesiktning. Naturreservatet medför ingen inskränkning på denna nyttjanderätt. Det vore dock önskvärt att hassel sparades i kraftledningsgatan. Hassel, som är lågväxande, kommer aldrig att kunna växa upp i ledningarna. Det framtida röjningsbehovet kommer att minska då hassel skuggar omgivande mark. Hasseln kommer även att utgöra en lämplig spridningskorridor för växter och djur mellan de ädellövskogen i nordväst och sydöst. I anslutning till Vramsån är det också önskvärt att träd och buskar får växa sig högre för att motverka solinstrålning i Vramsån som ger upphov till förhöjda vattentemperaturer och musseldöd som följd. Träden och buskarna avverkas allteftersom de blir för höga.

Det vore fördelaktigt ur många aspekter att låta hassel växa upp i kraftledningsgatan

5 Friluftsliv och turism

5.1 Allmän inledning

I dagsläget nyttjas delar av området, framförallt vid Äsphult för lokal rekreation. Området har genom sin storlek en potential att i vissa delar nyttjas mer för rekreation och naturstudier. Likväl finns det delar av området som absolut inte bör öppnas upp för rekreation, framförallt längs Vramsån, pga den störning som kan ske av djurlivet tex utter, kungsfiskare och annat vilt. Långa sträckor av naturreservatet är inte lättillgängligt från väg pga mellanliggande skogsmark, åker eller betesmark. Merparten av markägarna önskar att området förblir ostört. Länsstyrelsen instämmer i att naturreservatet främst ska vara ett område där besökaren själv får finna sin väg genom naturen. I nuläget föreslås endast en vandringsled på mark ägd av Naturvårdsverket vid Äsphult. På sikt kan ytterligare en mindre vandringsled med utgångspunkt från Naturvårdsverkets fastighet i Olarp komma att och möjligen en vid Norra Pårup efter samråd med markägarna.

5.2 Byggnader

I Området finns ett flertal byggnader i varierande skick som respektive markägare ansvarar för. Flertalet av dessa byggnader bör tas bort.

Vindskydd på Fastigheten Norra Pårup 1:1 som står vid X423838, Y6205583 som bör tas bort eller även upplåtas till allmänheten

En, enligt uppgift, fd lekstuga som står på en ö uppströms Duckarps kvarn. Gränsen för naturreservatet går mitt i ån och behöver bestämmas innan det är klarlagt om denna byggnad ligger i naturreservatet.

Byggnader på fastigheten Brostorp 6:6 vid X426969, Y6203829 som bör tas bort.

Byggnader på fastigheten Sjörup 1:6 vid X422511, Y6203368, som antingen bör tas bort eller rustas upp. Möjligen nyttjar både kattuggla och fladdermöss denna byggnad, varför fortsatt inflygningsmöjlighet bör behållas om byggnaden rustas upp.

Skrot på Olarp 2:5 vid X428460, Y6202490, som bör tas bort.

5.3 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsutmärkning ska utföras enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

5.4 Information

Informationstavlor ska sättas upp vid parkeringsplatserna nedan.

5.5 Parkering

I dagsläget finns möjlighet att antingen parkera antingen vid Äsphult vid X426010 Y6204560 eller vid Olarp X428370 Y6202790. På båda dessa ställen har länsstyrelsen de senaste åren anlagt mindre parkeringsplatser. Vid Råbockarp kan eventuell en bom behöva sättas upp efter parkeringen för att begränsa möjligheterna att köra vidare in i området. Ytterligare en parkeringsplats vid Norra Pårup, sker på markägarens initiativ, vilket det pågår en förhandling om X423690 Y6204740.

5.6 Vandringsleder

Linderödsåsen erbjuder generellt på fina strövmöjligheter. Det finns i dagsläget inga markerade leder i området. Förslag på en vandringsled inom Äsphultsdelen finns på bilaga B Målbild.

Vandringsleden är cirka 1900 meter lång, varav cirka 1040 meter går på befintlig samfärdig väg.

Nyanläggning skulle omfatta cirka 860 meter. Inom delar av naturreservatet finns områden som inte bör användas för rekreation, framförallt längs ån, pga störning av kungsfiskare, eventuellt utter och annat vilt.

5.7 Renhållning och sanitära anordningar

Eftersom besökare till naturreservatet bedöms främst bestå av närboenden synes det inte föreligga något behov av soptunnor eller andra sanitära anordningar. Om naturreservatet skulle bli välbesökt bör detta omprövas.

6 Konsekvenser av klimatförändringarna

Den prognostiserade ökade nederbörds mängden (15%) framförallt vintertid, kan komma att gynna utvecklingen av lövsumpskogarna i området. De befärade torrare somrarna kan dock motverka denna utveckling. Bokskogen kan komma att gynnas genom ett varmare klimat, men träd och fålskikt kan likväl drabbas av omfattande torkskador med artförsvinnande som följd. Ett varmare klimat kommer att gynna spridning av invasiva arter till naturreservatet som slår ut den inhemska floran och faunan.

7 Jakt

Föreskrifterna C5 och C9 gäller ej för innehavare av jakträtten inom naturreservatet vid jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagsstiftningens bestämmelser. Föreskrift finns mot förbud att utfodra jaktbart vilt. Bakgrunden till denna föreskrift är att motverka utläggning av foder för att kunna hålla onormalt höga viltstammar som även kan påverka angränsade marker och ökad näringstillförsel vid foderutläggning samt att fålskiktet kan ta stor skada vid onormalt höga viltstammar. För att ytterligare kunna hålla tillbaka allt för höga vildsvinsstammar finns ett undantag till förbudet mot uppförande av jakttorn och utfodring: A7 gäller ej, efter länsstyrelsens skriftliga godkännande utplacering av tillfälliga jakttorn och därtill hörande utfodring med spridare som sprider majs eller spannmål i syfte att motverka omfattande mark- och vegetationsskador från vilt.

8 Tillsyn

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för området.

9 Dokumentation och uppföljning

9.1 Uppföljning av skötselmål

Vart 10:e år:

Översyn av gränsmarkeringen.

Tillse att det inte förekommer invasiva träd- och buskarter inom naturreservatet.

Följa upp bevarandemålen.

En gång per år:

Att skyltarna är hela och rena samt aktuella.

Tillse att av förvaltaren anlagda parkeringsplatser, leder och anordningar uppfyller sitt syfte och är fria från skräp.

Tillse att uppsatta holkar och boplattformar fyller sitt syfte.

9.2 Dokumentation av skötselåtgärder

Uppsättning och underhåll av gränsmarkering och skyltar.

Dokumentation ska ske av skötselåtgärder inom respektive skötselområde.

Iordningsställd och underhåll av eventuella anläggningar och leder.

9.3 Uppföljning av kostnader

Förvaltaren ansvarar för detta.

10 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare vad gäller i planen angivna mål och riktlinjer för hävden. De åtgärder som anges i planen inom ramen för givna riktlinjer skall ses över om uppföljningen av kvalitetsmålen visar att en översyn är nödvändig eller i övrigt när det är påkallat.

11 Prioritering av åtgärder och kostnadsansvar

	Skötselåtgärd	Tidpunkt	Skötselområde	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Markskötsel	Genomförande av skötselområdenas mål	Kontinuerligt	Hela naturreservatet	Förvaltaren	1	Förvaltaren kan genom skötselavtal överföra ansvaret för vissa av ovanstående punkter.
	Avverka granbestånden	Se bilaga 3 uttag av gran	Ädellövs-kog restaurering	Markägaren	1	Utfallande virke tillfaller markägaren
	Restaurera ädellövs-kogen genom öppna luckor, skapa döende/död ved	Snarast	Ädellövs-kog som ska övergå till naturskogsliknande ädellövs-kog	Förvaltaren	1	Åtgärderna görs främst motor-manuellt,
	Restaurering av lövsumpskog	Snarast	Lövsumpskog restaurering	Förvaltaren	2	
	Betesdrift	Under betessäsong	Öppen betesmark och lövrik betesmark	Markägaren/arendator	1	
	Restaurera lövrik betesmark	När betesdjur finns att tillgå	Lövrik betesmark	Initialt förvaltaren, därefter skötsel av den som uppbär miljöstödet	2	Gällande Äspult 26:1 bör samordning ske med markägarens nedtagning av gran
	Plantering av buskar		Öppen betesmark	Förvaltaren	3	Plantor behöver inhägnas
	Uppsättning och underhåll av holkar skogsduva/fladdermus/kattuggla	Snarast	Ädellövs-kog som ska övergå till naturskogsliknande ädellövs-kog	Förvaltaren	2	

	och boplattformar för rovfågel					
	Utplantering/plantering/insådd av arter	Vid behov	Hela naturreservatet	Länsstyrelsen	3	
	Röjning av gran	Löpande	Hela naturreservatet	Förvaltaren	2	Motormanuellt
	Åtgärdande av vandringshinder och blockrestaurering av Vramsån	Efter utredning och inhämtande av erforderliga tillstånd	Vramsån	Finansiering ej klarlagd	1	
	Igenläggning av avvattande diken som ej omfattas av dikningsföretag	Efter utredning där utanför naturreservatet liggande mark inte påverkas negativt	Myrmark, Högörtäng	Länsstyrelsen	2	
	Övervakning av florans, faunans och svamparnas utveckling		Hela naturreservatet	Länsstyrelsen	3	
	Revidering av skötselplan,			Länsstyrelsen	1	Vid behov
	Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder			Länsstyrelsen	1	Efter anvisningar från Naturvårdsverket
	Tillsyn av naturreservatet			Länsstyrelsen	1	Kontinuerligt
Anläggningar	Utmärkning av naturreservatets gränser	Snarast efter att beslutet trätt i laga kraft		Länsstyrelsen	1	

	Uppsättning av informationsskyltar	Snarast efter att beslutet trätt i laga kraft		Länsstyrelsen		3 stycken vid parkeringsplatserna
	Nystängsling med eltråd		Lövrik betesmark	Förvaltaren/ Markägare	2	Cirka 1800 meter/ Cirka 1000 meter på Äsphult 26:1 som markägaren själv finansierar och sätter upp
	Borttagande av byggnader och skrot			Markägaren	2	Ingen av byggnaderna var i bruk år 2018
	Underhåll och tillsyn av hägnader kring betesdjur, inkl löpande kostnader för elektricitet,	Löpande	Betesmark, lövrik betesmark	Djurhållaren	1	
	Vattenanordning för betesdjur			Markägaren/djurhållaren	1	
	Anläggning av ev parkeringsplats vid Norra Pårup	Efter ev avtal		Förvaltaren	2	
	Underhåll av parkeringsplatser	löpande		Förvaltaren	1	
	Underhåll av ev bänkar och bord, eldstad	Löpande		Förvaltaren	2	

12 Rödlistade arter enligt Artdatabanken 2015

RE	CR	EN	VU	NT	LC
Nationellt utdöd	Akut hotad	Starkt hotad	Sårbar	Nära hotad	Livskraftig
Art			Kategori	Funnen år	
Däggdjur					
Nymffladdermus, <i>Myotis alcatoe</i>			CR	2018 andra fyndet i Skåne,	
Bechsteins fladdermus, <i>Myotis bechsteinii</i>			CR	2018 med yngelkoloni,	
Dammfladdermus, <i>Myotis dasycneme</i>			EN	2018	
Fransfladdermus, <i>Myotis nattereri</i>			VU	2018	
Barbastell, <i>Barbastella barbastellus</i>			VU	2018	
Utter, <i>Lutra lutra</i>			NT		
Fåglar:					
Kungsfiskare, <i>Alcedo atthis</i>			VU		
Mindre hackspett, <i>Dendrocopos minor</i>			NT		
Duvhök, <i>Accipiter gentilis</i>			NT		
Gröngöling, <i>Picus viridis</i>			NT		
Spillkråka, <i>Dryocopus martius</i>					
Växter:					
Skogsalm, <i>Ulmus glabra</i>			CR	2019	
Ask, <i>fraxinus exelsius</i>			EN	2019	
Skogssvingel, <i>Drymochloa sylvatica</i>			VU	2014	
Bokarv, <i>Stellaria neglecta</i>			NT		
Hålnunneört, <i>Corydalis cava</i>			NT		
Strävlösta, <i>Bromopsis benekenii</i>			NT		
Lavar:					
Ädellav, <i>Megalaria grossa</i>			EN	2019	
Blek kraterlav, <i>Gyalecta flotowii</i>			VU	2019	
Brun lundlav, <i>Bacidia polychroa</i>			VU	2019	
Rosa lundlav, <i>Bacidia rosella</i>			VU	2019	
Bokkantlav, <i>Lecanora glabrata</i>			NT	2019	
Dvärgbägelav, <i>Cladonia parasitica</i>			NT	2019	
Bokvårtlav, <i>Pyrenula nitida</i>			NT	2019	
Lunglav, <i>Lobaria pulmonaria</i>			NT	2019	
Svampar:					
Koralltaggsvamp, <i>Hericium coralloides</i>			NT		
Bokspindling, <i>Cortinarius anserinus</i>			NT		
Oxtungsvamp, <i>Fistulina hepatica</i>			NT		
Långgömming, <i>Bombardia bombardia</i>			NT		
Bronssopp, <i>Boletus appendiculatus</i>			NT		

Jättespindling, <i>Cortinarius praestans</i>	NT
Lundvaxskivling, <i>Hygrophorus nemoreus</i>	NT
Schalakansvaxskivling, <i>Hygrocybe punicea</i>	NT
Ekticka, <i>Phellinus robustus</i>	NT

Blötdjur:

Flodpärlmussla, <i>Margaritifera margaritifera</i>	EN	2013
Tjockskalig målarmussla <i>Unio crassus</i>	EN	2013

Fågelarter enligt EU:s fågeldirektiv bilaga 1, för vilka särskilda skyddsområden skall avsättas:

art	kod	förekomstform
Röd glada, <i>Milvus milvus</i>	(A074)	födosökande, troligen häckande
Kungsfiskare, <i>Alcedo atthis</i>	(A229)	födosökande, möjligen häckande
Spillkråka, <i>Dryocopus martius</i>	(A236)	födosökande (främst vintertid)

13 Källor

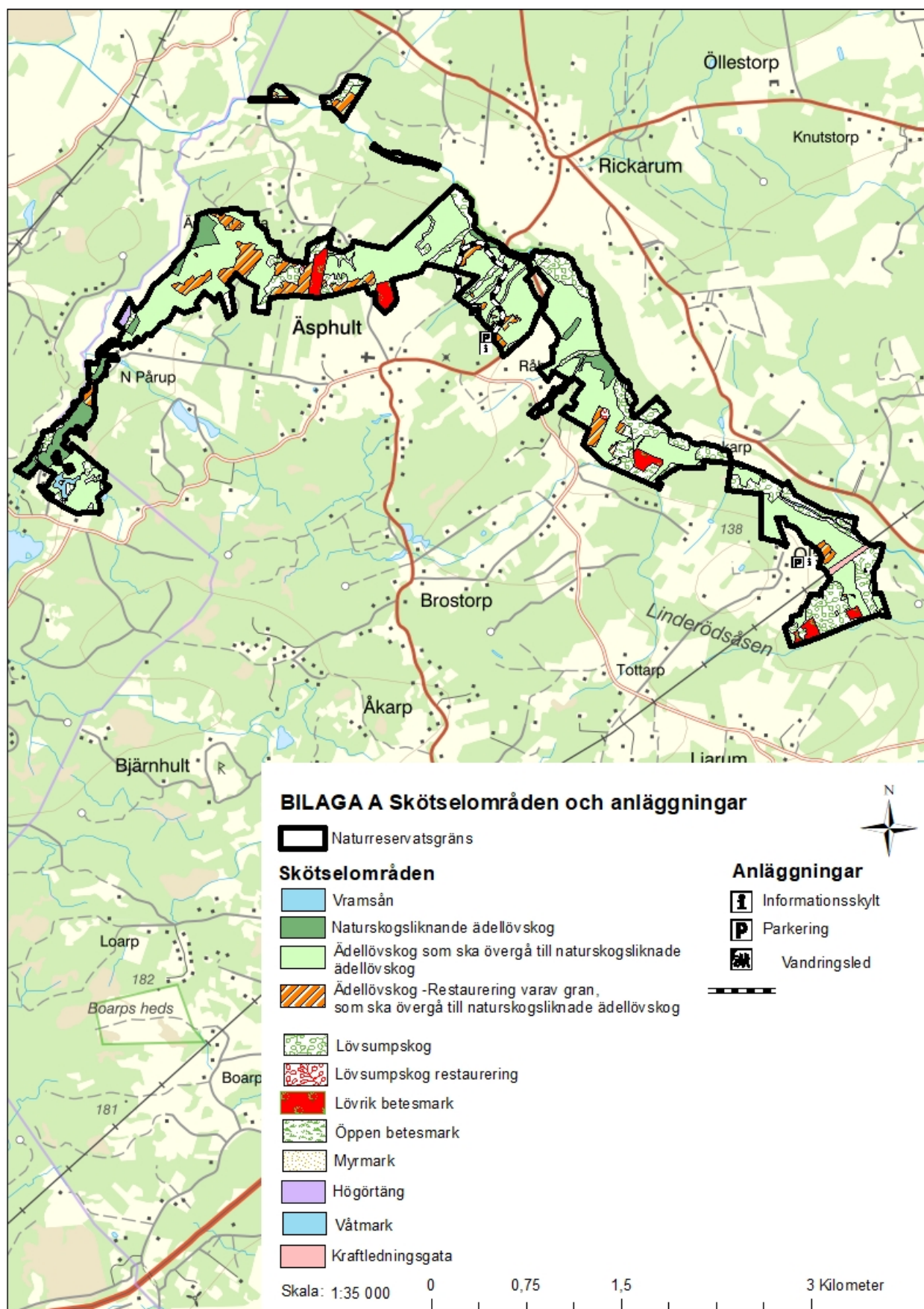
13.1 Litteratur

- Strategi för formellt skydd av skog i Skåne län, Länsstyrelsen i Skåne län, rapport 2006:14
- Fakta skog 1, 2008, SLU, Gunnar Isacson, Jörg Brunet
- Fakta skog 12, 2008 SLU, Örjan Fritz
- Artportalen www.artportalen.se
- Artdatabankens artfaktablad <http://www.artdata.slu.se>
- Kulturmiljöprogram för Skåne, Kulturmiljöprogram för Skåne 2006, Länsstyrelsen i Skåne län
- Värdeutlåtanden Värderingsbyrå AB
- Värdeutlåtanden, NAI Svefa AB
- Inventering av lavar och mossor på Linderödsåsen, 2001, Ulf Arup, AREK Biokonsult HB
- Skånes Natur, Skånes naturskyddsförenings årsskift 1938.
- Områdesvis inventering av fladdermöss 2018, Naturvårdskonsult Gerell på uppdrag av Länsstyrelsen

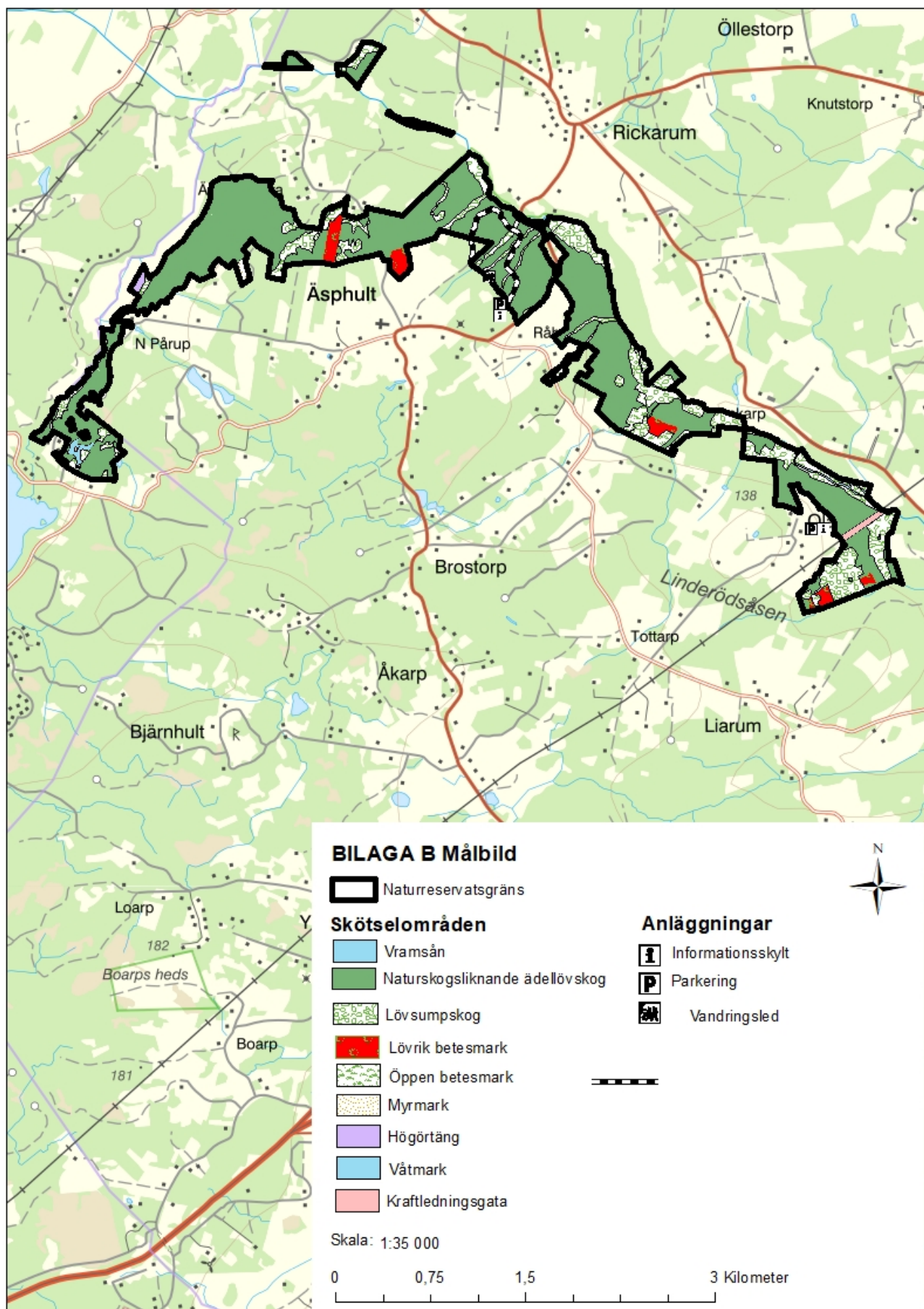
13.2 Kartor

- Laga skifte 1824, Äsphults socken nr 1-11 12, Lantmäteristyrelsens arkiv
- Laga skifte 1835, Äsphults socken Råbockarp nr 1-2, Lantmäteristyrelsens arkiv
- Generalstabskartan, 1865, Lund J243-5-1, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Häradsekonomiska kartan, 1926-34, Linderöd J112-3-66, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Flygbild från 1940, Lunds universitet
- Övriga kartor och bakgrundskartor, Lantmäteriet. © Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

Bilaga A Skötselområden och anläggningar

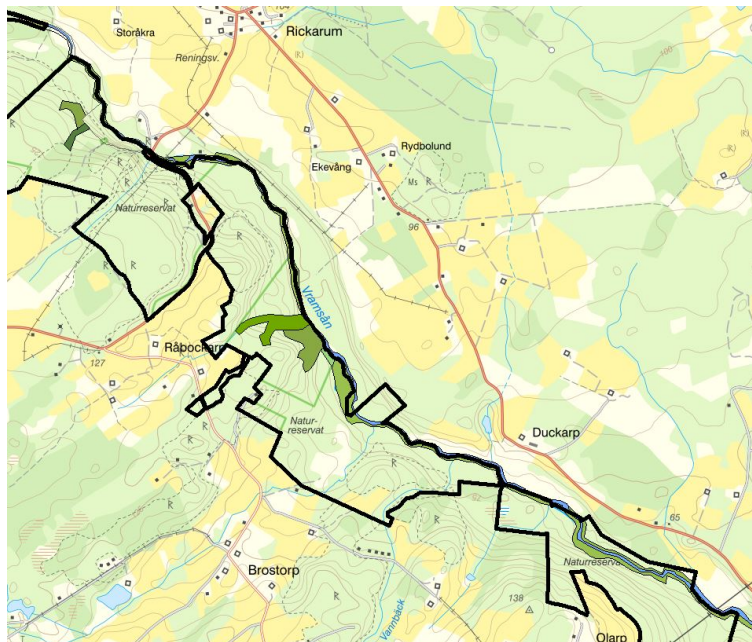
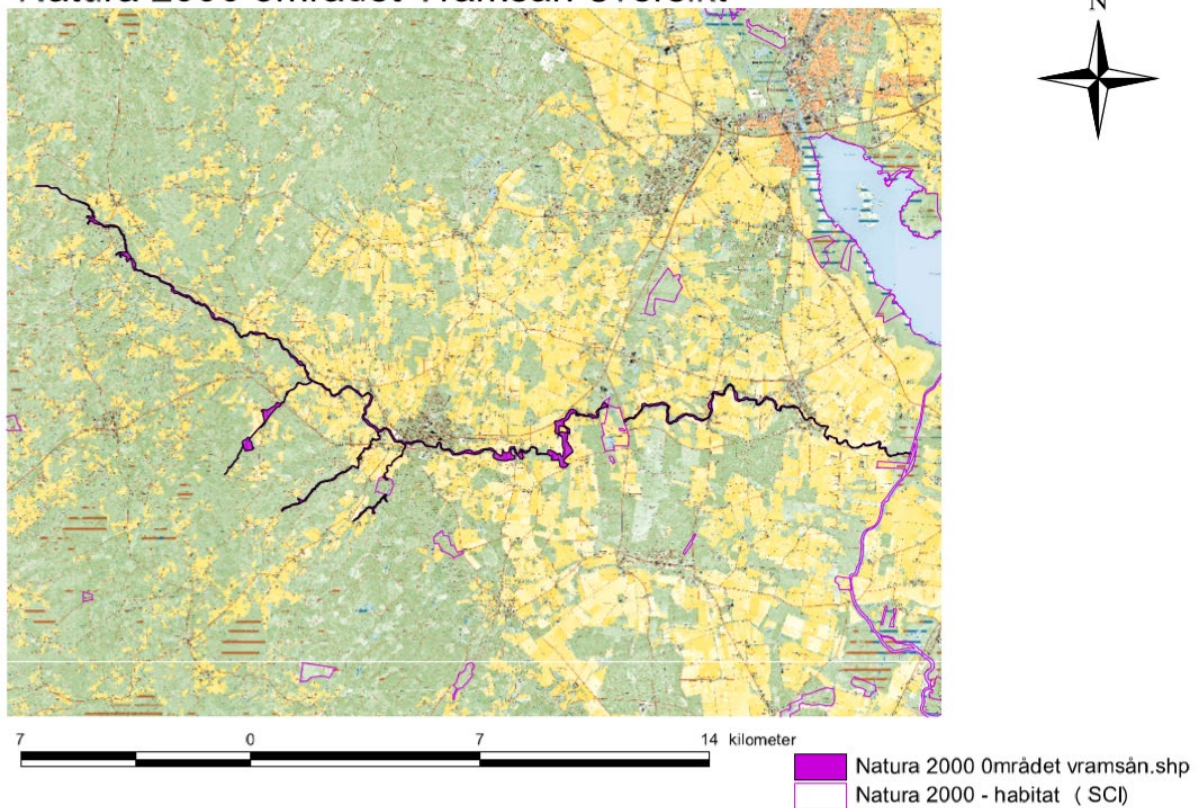

Bilaga B Målbild

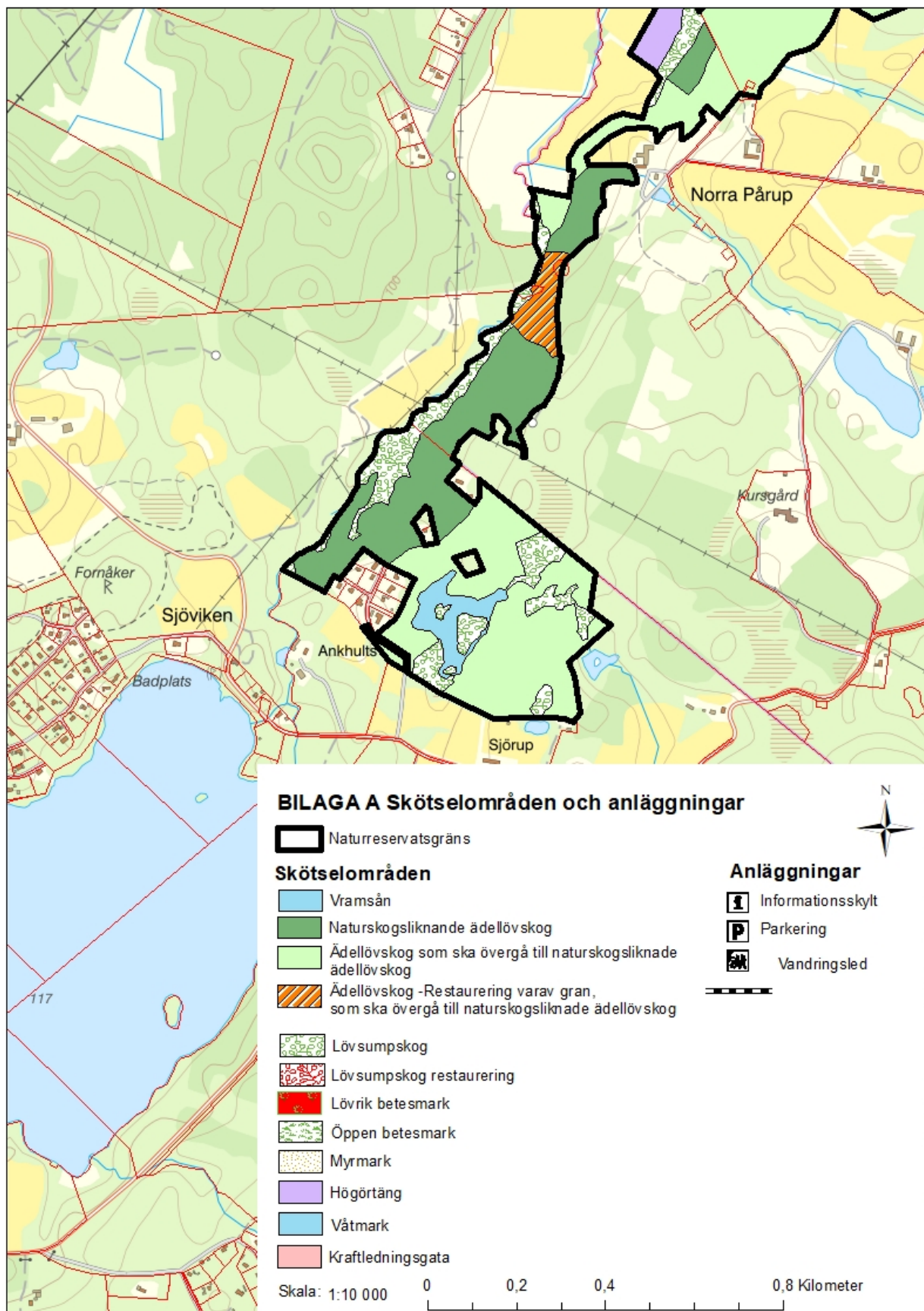
Bilaga C Natura 2000 området Vramsån, översikt

Natura 2000 området Vramsån-översikt

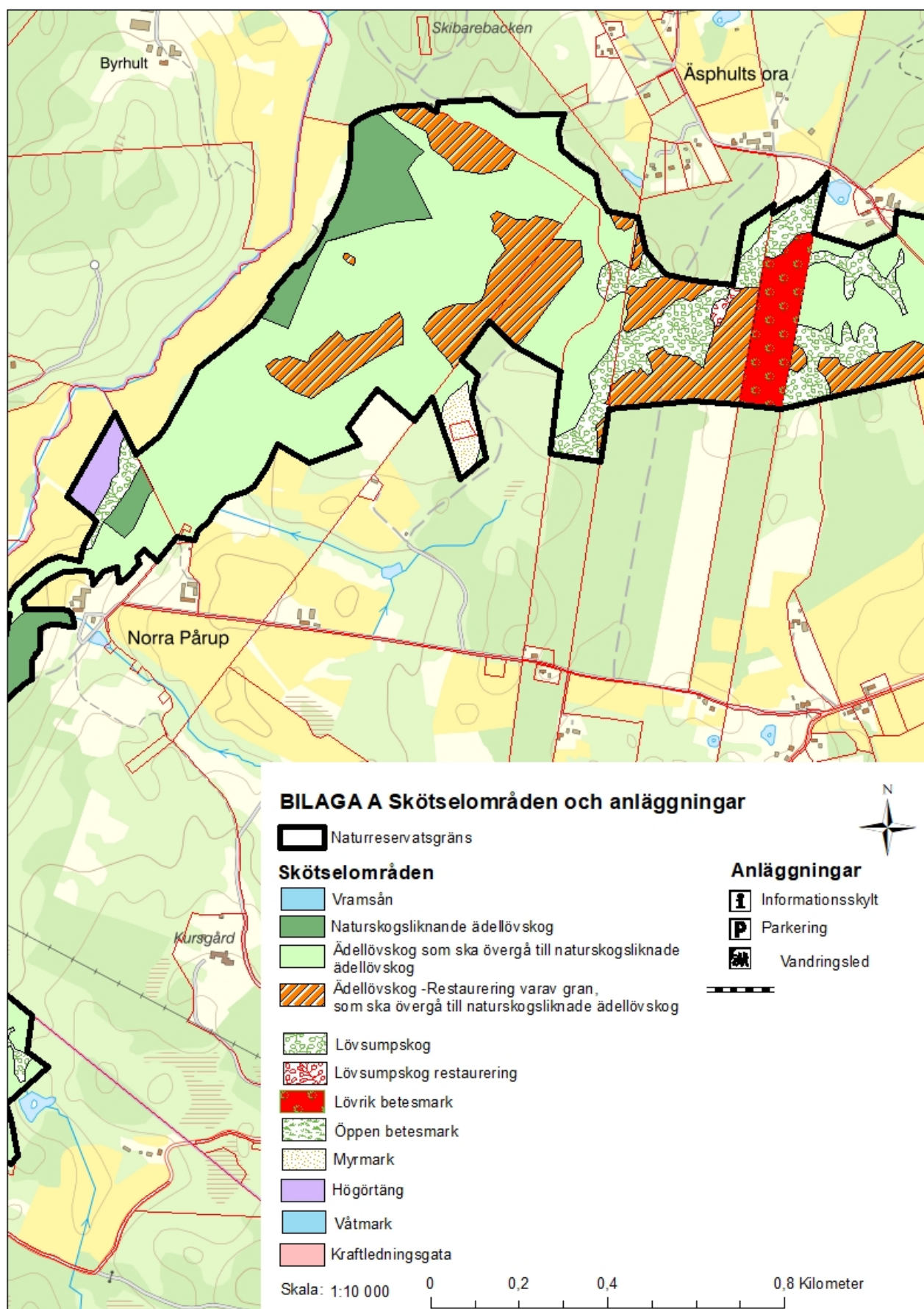

Detaljbild över Natura 2000 området inom naturreservatet

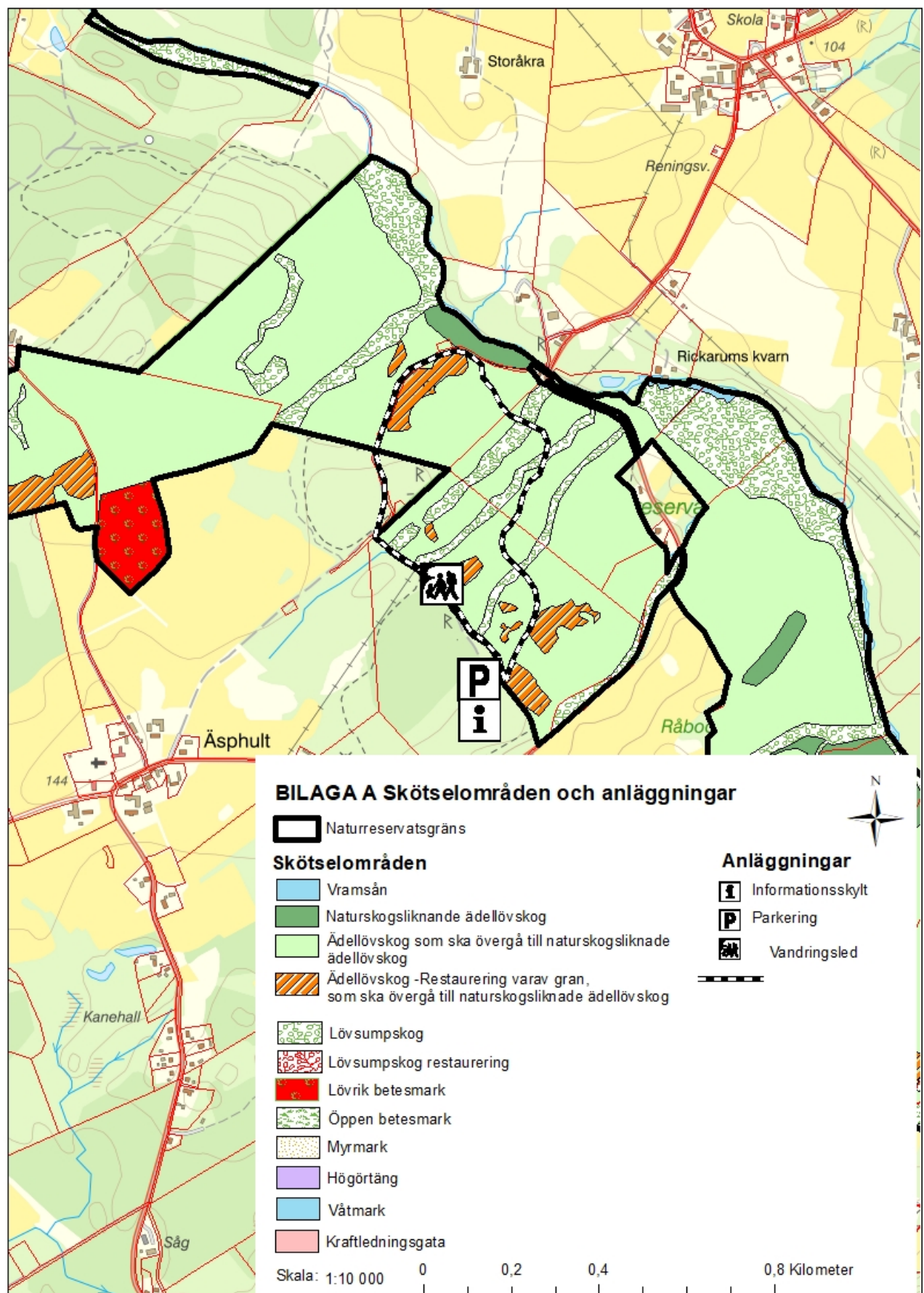
Bilaga D Skötselplan detaljbild Sjörup- Norra Pårupsdelen

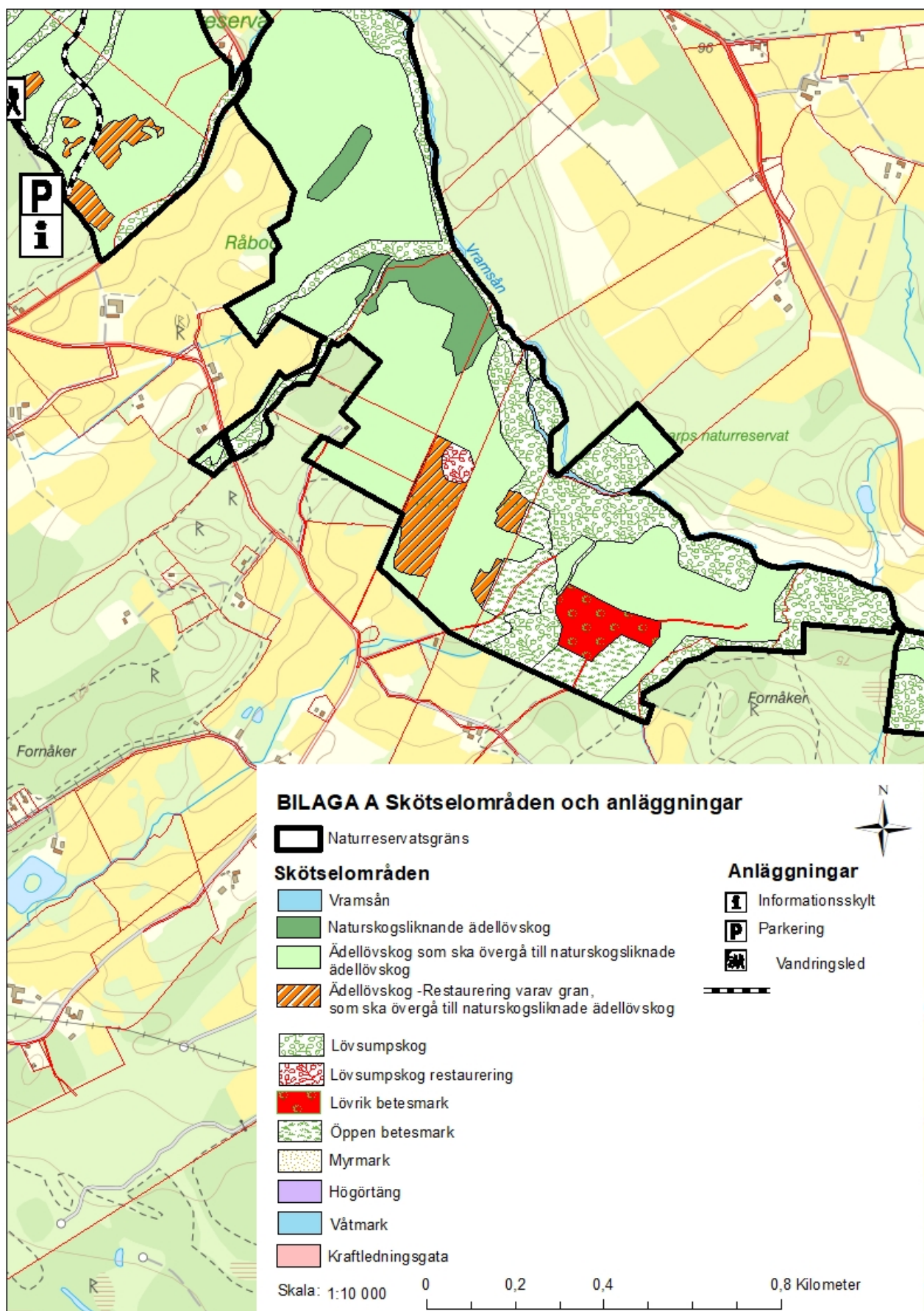
Bilaga E Skötselplan detaljbild Norra Pårup-Äsphultsdelen

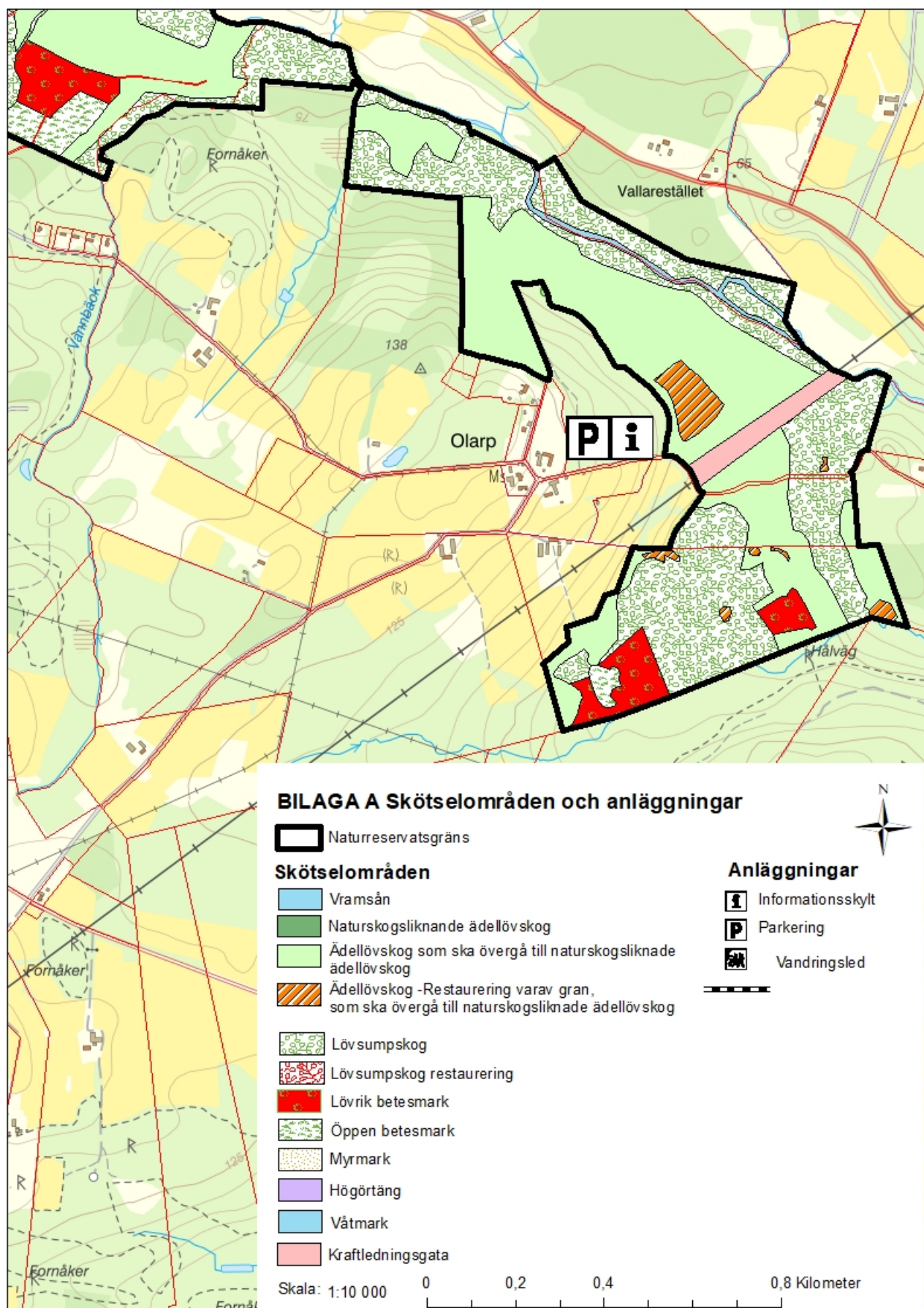
Bilaga F Skötselplan detaljbild Äsphultsdelen

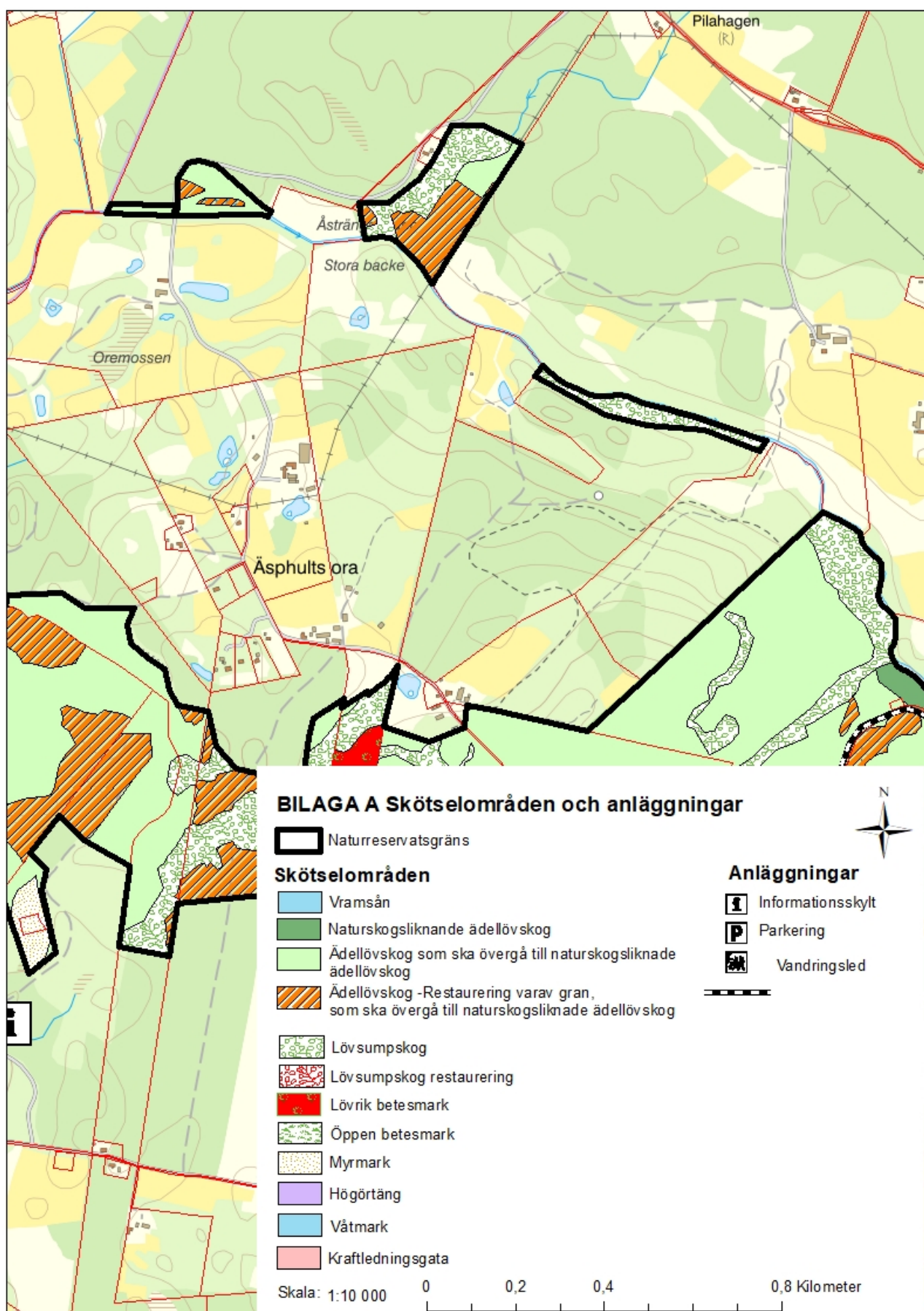
Bilaga G Skötselplan detaljbild Råbockarp-Brostorpsdelen

Bilaga H Skötselplan detaljbild Brostorp-Olarpsdelen

Bilaga I Skötselplan detaljbild Rickarumsdelen

Naturreservatet Linderödsåsens nordsluttning i Kristianstad kommun är ett vidsträckt ädellövskogsområde utmed Vramsån. Området har stor betydelse för bevarande av arter som lever i ädellöv- och lövsumpskog. Vramsån utgör en av Europas finaste mussellokalerna.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda naturreservat och upprätta skötselplaner.

Skötselplanen innehåller en markhistorisk beskrivning samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området. Den innehåller också information om friluftsliv, samt om hur en framtida uppföljning av området är tänkt att ske.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötande

Skogsstyrelsen: ser positivt på att naturreservatet bildas enligt remitterat förslag.

Trafikverket: Väg 1985 och 1979 går genom eller i angränsning till föreslaget naturreservat. Trafikverket tolkar undantagen i föreslagets föreskrifter som att all form av normalt underhåll av berörda statliga vägar kommer att tillåtas och att föreskrifterna därmed inte kommer hindra trafikverket att upprätthålla vägarnas funktion. Trafikverket har därmed inga synpunkter på förslag till föreskrifter eller naturreservatets utbredning.

Länsstyrelsen: Korrekt uppfattat.

SGU: Avstår från att yttra sig i ärendet.

Svenska kraftnät: Nuläge

I området har Svenska kraftnät en 400 kV-ledning, som är viktig för landets elförsörjning. Det är angeläget att denna anläggning även i framtiden kan förvaltas, repareras och underhållas, inklusive ombyggnation, enligt de krav och riktlinjer som gäller för el- nätsverksamhet. Med ombyggnation avses att hyta ut hela, eller delar av, ledningen inom befintlig koncession.

Allmän information

Svenska kraftnät har ledningsrätt för den befintliga ledningen. Ledningsrätt innebär att Svenska kraftnät har rätt att i skogsgatan röja befintlig vegetation samt inom annat område, så kallat sidoområde (cirka tio meter), fälla för ledningen hinderliga och farliga träd. För att underhålla befintliga ledningar i området krävs i skogsmark en röjd gata av varierande bredd. Underhållningsröjning och avverkning av för ledningen hinderliga och farliga träd i sidområdet utförs normalt vart åttonde år med en mellanliggande röjningsbesiktning.

För ledningens tillsyn, underhåll och reparation ska Svenska kraftnät äga rätt att ta väg till anläggningen varvid Svenska kraftnät, i den mån detta kan ske, ska iaktta av fastighetsägaren givna anvisningar beträffande rätten att ta väg över fastigheterna.

Ärendespecifik information

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder för Svenska kraftnäts 400 kV-ledning.

Vi föreslår vi att följande text på sidan 9 **utgår:** "Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden. Vid akuta underhållsåtgärder kan förvaltaren informeras i efterhand, dock senast inom tre arbetsdagar från det att arbetet har inletts".

Svenska kraftnät ber Länsstyrelsen att ändra föreslagen reservatsföreskrift så att våra synpunkter beaktas.

Länsstyrelsen: har jämfört med vad som gäller inom det befintliga naturreservatet Olarp sänkt nivån från samråd till informationsplikt. Länsstyrelsens förvaltning önskar ha en vetskap om vad som sker inom naturreservatet, varför ytterligare sänkning, där all information uteblir, ej är önskvärd.

E.ON Energidistribution AB: Då det föreslagna naturreservatet inte ligger inom E.ON Energidistribution koncessionsområde för elnätet samt att E.ON Biofor ej har några gasanläggningar inom området så har vi inget att erinra i ärendet.

Lunds botaniska förening: ser positivt på bildandet av detta reservat som leder till ökat skydd av biotoper på Linderödsåsens nordsluttning. Inom naturreservatet finns bl.a. växterna skogssvingel *Drymochloa sylvatica* (VU), bokarv *Stellaria neglecta* (NT), hålnunneört *Corydalis cava* (NT) och de hotade lavarna ädellav *Megalania grossa* (EN), rosa lundlav *Bacidia rosella* (VU), bokvårtlav *Pyrenula nitida* (NT). I området finns ett av Skånes största bestånd av lunglav *Lobaria pulmonaria* (NT). Föreningen är positiv till att hävd av området kommer att ske främst med nötkreatur och vi ställer oss positiva till de regelverk som framtagits. Inom reservatet öppnas upp för inplantering av sällsynta eller rödlistade arter vilka är knutna till områdets biotoper. Till exempel framgår det att det kan vara värdefullt att inplantera smörboll på Olarp 2:5. I detta sammanhang ser vi gärna att det förtydligas att det inplanterade materialet ska ha samma proveniens. En annan art som funnits i området och som minskar avsevärt i landskapet är granspira och det kunde vara en art att på sikt överväga att inplantera. Enligt regelverket kan enstaka beläggsexemplar insamlas om insamlandet ej bryter mot fridlysningsbestämmelserna eller att arten är rödlistad och att inrapportering av fyndet sker till artportalen. I detta sammanhang är det vår uppfattning av det för växter och lavar är önskvärd att belägg kommer LD till del. Till sist några skönhetsfel som noterats i texten:

Till Vramsån inom naturreservatet tillsluter 14 större eller mindre

bäckar, med en total längd av minst 6,6 kilometer. Minst ett 15-tal bäckar, varav några av mer tillfällig karaktär rinner nedför sluttningen. Vidare växer här skogssvingel (VU), bokarv (VU) och hålnunneört (NT).

Bokarv, *Stellaria neglecta* (NT)

Länsstyrelsen: Arbetar alltid med att få så lokal proveniens som möjligt.

Länsstyrelsen noterar ånyo föreningens önskan om insamlade belägg men kan ej föreskriva att så ska ske. Länsstyrelsen har justerat texten avseende "skönhetsfelen".

Göinge Bygdens Biologiska Förening: Bara en mindre del av det tilltänkta reservatet ligger i Hässleholms kommun. Vår förening ser emellertid med glädje att det utvidgade reservatet bildas. Flera hotade arter kan här få möjlighet att leva vidare. Underlaget är mycket ambitiöst gjort, med många bra förslag till aktiva naturvårdsåtgärder.

Skånes Orienteringsförbund: Vi fick precis detta föreläggande kring bildande av naturreservat och blir lite förvånade och bestörta. Detta naturreservat ska bildas i ett område, där orienteringsklubbarna Lunds OK och FK Åsen har kartor.

Det sätter fingret på ett antal ömma punkter som vi försökt diskutera med er under en längre period, och där vi upplevt att ni muntligen gett oss sken av att kanske förenkla processerna för att bedriva orienteringsverksamhet. Att ni skulle undersöka hur processer skulle kunna förenklas.

I det här förslaget är det ju tvärtom, här skruvas det ju åt än mer. Ingen tvekan om hur snitsel ska tolkas eller om det ska behövas dispens vid orientering.

" 9. placera eller sätta upp tavla, plakat, affisch, orienteringskontroll, skylt, snitsel, inskrift eller därmed jämförlig anordning annat än tillfälligt för naturstigar, frågesporter eller tipspromenader, "

Det finns inget motiv heller till varför orientering ska förbjudas. Eller anledningen till varför det är skadligt, eller mer skadligt än naturstigar, frågesporter eller tipspromenader

Sedan är det ju andra märkligheter, " • C9 och C10 gäller ej av länsstyrelsen skriftligt godkända geografiska utplaceringar av orienteringskontroller som sitter uppe under tidsperioden från den 16 juli till den 30 mars, "

Vad betyder geografiska utplaceringar? Vill ni att vi ska skicka in exakta placeringar av alla kontroller som kan komma i fråga inför en tävling? Det kan vara upp mot 70-80 stycken? Vad ska ni ha den informationen till? Har vi tidigare misskött oss som motiverar denna begäran? Som vi påpekat så ökar hela tiden begäran om information från vår sida, som inte står i proportion till vår eventuella påverkan. Ska vi vänta i 2-3 månader på att en handläggare ska bedöma våra val av kontrollpunkter, om det uppstår en avverkning eller annan

händelse som gör att vi behöver ändra kontrollplaceringar ska vi då gå in med en ny ansökan?

Dessutom är det här en ännu mer aggressiv utvidgning av vårdatumstoppet, 30 mars till 16 juli.

” 10. placera ut för reservatet främmande föremål.”

Detta vet jag inte om det gäller orientering. Eftersom det har praktiserats orientering där i 60-70 år, så kanske inte orienteringsrelaterade föremål är främmande. Den meningen är i vilket fall, öppen för extremt godtycke.

"• C9 och C10 Länsstyrelsen kan lämna skriftligt tillstånd[1] att anordna och organisera tillfälliga mindre arrangemang som t.ex. orientering, lägerverksamhet eller liknande arrangemang om det inte påverkar vare sig mark, växt- eller djurlivet eller övriga besökare i någon större omfattning. Länsstyrelsen kan även lämna skriftligt tillstånd till att sätta upp tillfälliga markeringar (max tre dygn) i samband med ovannämnda arrangemang. För större arrangemang eller arrangemang som bedöms få en negativ inverkan på naturmiljön kan länsstyrelsen inte lämna tillstånd, i dessa fall krävs en dispensprövning. Se även under rubrik allemansrätten nedan "

Menar ni här att större arrangemang är över 2000 personer som vi inom Orienteringsförbundet, eller som i vissa sammanhang över 150? I så fall så begär ni återigen dispensavgifter explicit av orienteringen. Då våra tävlingar i detta område brukar vara 500-600 personer.

Vi föreslår att dessa punkter ändras till:

" 9. placera eller sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt, snitsel, inskrift eller därmed jämförlig anordning annat än tillfälligt för naturstigar, frågesporter, tipspromenader och mindre orienteringsarrangemang,"

Nedanstående paragraf kan man ju stryka. Det fångas ju av den längre, se nedan.:

" • C9 och C10 gäller ej av länsstyrelsen skriftligt godkända geografiska utplaceringar av orienteringskontroller som sitter uppe under tidsperioden från den 16 juli till den 30 mars,"

Den längre borde skrivas om till

"• C9 och C10 Länsstyrelsen kan genom samråd ge tillstånd[1] att anordna och organisera tillfälliga mindre arrangemang som t.ex. orientering, lägerverksamhet eller liknande arrangemang om det inte påverkar vare sig mark, växt- eller djurlivet eller övriga besökare i någon större omfattning. Länsstyrelsen kan även lämna skriftligt tillstånd till att sätta upp tillfälliga markeringar (max tre dygn) i samband med ovannämnda arrangemang. För

större arrangemaning (över 2000 deltagare) eller arrangemang som bedöms få en negativ inverkan på naturmiljön kan länsstyrelsen inte lämna tillstånd, i dessa fall krävs en dispensprövning. Se även under rubrik allemansrätten nedan "

Länsstyrelsen: Länsstyrelsens ambition var att underlätta hanteringen genom att specifikt ange orienteringskontroller och därefter hantera dem vidare i undantagen. Länsstyrelsen har nu sett över frågeställningen på nytt och landat i att inom de delar av området som hyser den mest störningskänsliga faunan förbjuda all organiserad tävling, träning, lägerverksamhet eller liknande. Under den tidsperiod som djur och fåglar har ungar krävs det länsstyrelsens skriftliga tillstånd för att anordna eller organisera tävling, träning utanför väg eller markerad led samt anordna eller organisera lägerverksamhet eller liknande arrangemang. Övrig tid under året räcker det med att reservatets förvaltare informeras, detta då förvaltaren behöver ha en vetskap om både vad som pågår och vem som är ansvarig. Förvaltaren kan vidare upplysa om att det finns annan aktivitet pågående eller inplanerad i området som kan inverka störande på den verksamhet som planeras.

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Mottagare

För att överklaga skriver ni till regeringen, Miljödepartementet. Observera dock att ni ska skicka överklagandet till skane@lansstyrelsen.se eller till Länsstyrelsen Skåne, Miljöavdelningen, 205 15 MALMÖ.

Tid för överklagande

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den **17 juli 2020**. Om den som vill överklaga beslutet företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Innehåll

Överklagandet ska vara skriftligt. I överklagandeskrivelsen ska ni ange:

- vilket beslut ni överklagar, beslutets datum och ärendenummer (diarienummer),
- på vilket sätt ni vill att beslutet ska ändras,
- er adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- eventuella handlingar eller annat som stödjer er mening.

Ytterligare upplysningar

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-224 10 00 (växel).